

Module 4.1: Service Provider Response to SGBV
အစီအစဉ် (၄.၁) - လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာနှင့် ကျားမရေးရာအကြမ်းဖက်ခံရသူများအပေါ်
ဝန်ဆောင်မှုပေးသူများ၏ တုံ့ပြန်ချက်များ

Purpose of Session: To introduce participants to the survivor-centred approach.

အစီအစဉ်၏ ရည်ရွယ်ချက် - ရှင်သန်လွတ်မြောက်သူဗဟိုပြုချဉ်းကပ်နည်းများကို သင်တန်းသူ၊သားများနှင့် မိတ်ဆက်ပေးရန်။

Outcomes, Skills and Methodologies
ရလဒ်များ၊ ကျွမ်းကျင်မှုများနှင့် သင်ကြားရေးနည်းစနစ်များ

<p>Outcomes:</p> <p>As a result of this session participants will be able to:</p> <ul style="list-style-type: none"> List the elements of a survivor-centred approach. Explain the core concepts of the survivor-centred approach. Apply the survivor-centred approach to a fact scenario. 	<p>ရလဒ်များ</p> <p>ဤအစီအစဉ်မှသင်တန်းသူ၊သားတို့သည် အောက်ပါတို့ကို လုပ်ဆောင်နိုင်ပါလိမ့်မည်။</p> <ul style="list-style-type: none"> လွတ်မြောက်လာသူဗဟိုပြုချဉ်းကပ်နည်းများ၏ အင်္ဂါရပ်များကို စာရင်းပြုစုတတ်လာမည်။ လွတ်မြောက်လာသူ ဗဟိုပြုချဉ်းကပ်နည်းများနှင့်ဆိုင်သည့် အဓိကယူဆချက်များကို ရှင်းပြတတ်လာမည်။ လွတ်မြောက်လာသူ ဗဟိုပြုချဉ်းကပ်နည်းများကို အချက်အလက်များပါ ဇာတ်ညွှန်းတွင် လက်တွေ့အသုံးချတတ်စေရန်။
<p>Skills:</p> <p>In this session participants will practice the following skills:</p> <ul style="list-style-type: none"> Discussion Analysis Communication 	<p>ကျွမ်းကျင်မှုများ</p> <p>ဤအစီအစဉ်တွင်သင်တန်းသူ၊သားများသည်အောက်ဖော်ပြပါ ကျွမ်းကျင်မှုများရရှိစေရန်လေ့ကျင့်ကြမည်။</p> <ul style="list-style-type: none"> ဆွေးနွေးခြင်း လေ့လာသုံးသပ်ခြင်း ပြောဆိုဆက်သွယ်ခြင်း
<p>Methodologies:</p> <p>In this session participants will practice the following training methodologies:</p> <ul style="list-style-type: none"> Brainstorming Group discussion Role play Fact scenario Drawing 	<p>သင်ကြားရေးနည်းစနစ်များ</p> <p>ဤအစီအစဉ်တွင်သင်တန်းသူ၊သားများသည်အောက်ဖော်ပြပါ သင်ကြားရေး နည်းစနစ်များကိုလေ့ကျင့်ကြမည်။</p> <ul style="list-style-type: none"> ကြိုတင်ကြံဆတွေးတောခြင်း အုပ်စုလိုက်ဆွေးနွေးခြင်း သရုပ်ဖော်ခြင်း အချက်အလက်များပါဝင်သည့် ဇာတ်ညွှန်း ပုံဆွဲခြင်း

Rule of Law Principles

တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး စည်းမျဉ်းများ

<p>The following rule of law principles are relevant to this session:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Equality • Non-discrimination • Human rights • Access to justice 	<p>ဤအခန်းသည် အောက်ပါ တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး စည်းမျဉ်းများနှင့်စပ်ဆိုင်ပါသည်။</p> <ul style="list-style-type: none"> • တန်းတူညီမျှခြင်း • ခွဲခြားဆက်ဆံမှုမရှိခြင်း • လူ့အခွင့်အရေးများ • တရားမျှတမှုလက်လှမ်းမီခြင်း
---	---

Preparation

ပြင်ဆင်ပုံ

<p>Materials:</p>	<p>သင်ထောက်ကူပစ္စည်းများ</p>
<p>For this session you will need:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Whiteboard/markers 	<p>ဤအစီအစဉ်အတွက်သင်သည်အောက်ပါအရာများကိုလိုအပ်ပါလိမ့်မည်။</p> <ul style="list-style-type: none"> • သင်ပုန်း၊ မာကာဗောပင်များ

<p>Handouts:</p>	<p>ဝေငှစာရွက်များ</p>
<p>In this session, participants will use:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Handout 4.1.1 Survivor-Centred Approach Role Plays • Handout 4.1.2 The Survivor-Centred Approach • Handout 4.1.3 Fact Scenario One • Handout 4.1.4 Fact Scenario Two • Handout 4.1.5 Fact Scenario Three • Handout 4.1.6 Fact Scenario Four • Handout 4.1.7 Fact Scenario Five • Handout 4.1.8 Fact Scenario Six 	<p>ဤအစီအစဉ်တွင်သင်တန်းသူ၊ သင်တန်းသားများသည်အောက်ပါတို့ကိုအသုံးပြုရပါလိမ့်မည်။</p> <ul style="list-style-type: none"> • ဝေငှစာရွက် ၄.၁.၁ အချက်အလက်များ ပါဝင်သည့် အတ်ညွန့် ၁ • ဝေငှစာရွက် ၄.၁.၂ အချက်အလက်များ ပါဝင်သည့် အတ်ညွန့် ၂ • ဝေငှစာရွက် ၄.၁.၃ အချက်အလက်များ ပါဝင်သည့် အတ်ညွန့် ၃ • ဝေငှစာရွက် ၄.၁.၄ အချက်အလက်များ ပါဝင်သည့် အတ်ညွန့် ၄ • ဝေငှစာရွက် ၄.၁.၅ အချက်အလက်များ ပါဝင်သည့် အတ်ညွန့် ၅

<p>OPEN SESSION</p>	<p>(2 mins)</p>
<p>အဖွင့်အစီအစဉ်</p>	<p>(၂ မိနစ်)</p>

Share session's purpose and relevant background. Write outcomes on flipchart paper and explain them.

Discuss announcements and other concerns.

ဤအစီအစဉ်၏ ရည်ရွယ်ချက်နှင့် သင့်လျော်သော နောက်ခံအကြောင်းအရာကို မျှဝေပါ။ အစီအစဉ်သင်ကြားခြင်း၏ ရလဒ်များကို စာရွက်ဖြူကြီးပေါ်တွင် ရေးပါ။ ပြီးလျှင် ထိုအရာများကို ရှင်းပြပေးပါ။ တခြားသော အသိပေး ပြောကြားစရာများ ရှိလျှင်လည်း ဆွေးနွေးပေးပါ။

အမျိုးသမီးများတရားမျှတမှုဆိုင်ရာလက်လှမ်းမီရေး သင်တန်း - အစီအစဉ် (၄.၁) - လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာနှင့် ကျားမရေးရာအကြမ်းဖက်ခံရသူများအပေါ် ဝန်ဆောင်မှုပေးသူများ၏ တုံ့ပြန်ချက်များ

REVIEW	(3 mins)
ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း	(၃ မိနစ်)

Link this session's outcomes to previous sessions and activities.
 ဤအစီအစဉ်၏ ရလဒ်များကို ပြီးခဲ့သော အစီအစဉ်နှင့် လှုပ်ရှားမှုများနှင့် ဆက်စပ်ပေးပါ။

FOCUSER: VICTIM OR SURVIVOR?	(10 mins)
FOCUSER: နှစ်နာသူလော (သို့မဟုတ်) ရှင်သန်လွတ်မြောက်သူလော။	(၁၀ မိနစ်)
<p>Purpose of Activity: To differentiate between "victim" and survivor". လှုပ်ရှားမှု၏ ရည်ရွယ်ချက် - နှစ်နာသူနှင့် လွတ်မြောက်လာသူတို့အကြားရှိ ခြားနားချက်ကို သိသာစေရန်။</p> <p>Methodology: Brainstorming သင်ကြားရေးနည်းစနစ် - ကြိုတင်ကြံဆတွေးတောခြင်း</p> <p>Materials: Whiteboard/markers သင်ထောက်ကူပစ္စည်းများ - သင်ပုန်း၊ မာကာဗေပင်များ</p> <p>Handout(s): None ဝေငှစာရွက်များ - မရှိပါ။</p>	

Instructions

ညွှန်ကြားချက်များ

- Tell participants that when talking about persons who have experienced SGBV, we often will use the word "victim" or "survivor".
- လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာနှင့် ကျားမရေးရာအကြမ်းဖက်မှုကို ကြုံတွေ့ခဲ့ရသူများနှင့် တွေ့လျှင် ၎င်းတို့အား နှစ်နာသူ သို့မဟုတ် ရှင်သန်လွတ်မြောက်သူများဟူသည့် အသုံးပြုကြပါသည်။
- Write both words at the top of the whiteboard.
- ထိုစကားနှစ်ရပ်လုံးကို သင်ပုန်းပေါ်တွင် ရေးပါ။
- Ask participants to brainstorm all the words that they associate with "victim".
- "နှစ်နာသူ" ဟူသော စကားရပ်နှင့်ပတ်သက်သည့် စကားလုံးများအားလုံးကို သင်တန်းသူ၊သားများအား တွေးတောခိုင်းပါ။
- Ask participants to brainstorm all the words that they associate with "survivor".
- "ရှင်သန်လွတ်မြောက်သူ" ဟူသော စကားရပ်နှင့်ပတ်သက်သည့် စကားလုံးများအားလုံးကို သင်တန်းသူ၊သားများအား တွေးတောခိုင်းပါ။
- Ask participants which word they associate with strength.
- အားသာချက်နှင့် စပ်ဆိုင်မှုရှိသော စကားလုံးကို သင်တန်းသူ၊သားများအား မေးပါ။
- Ask participants which word they associate with choices.
- ရွေးချယ်စရာများနှင့် စပ်ဆိုင်မှုရှိသော စကားလုံးများကို သင်တန်းသူ၊သားများအား မေးပါ။
- Ask participants which word they associate with "surrounded by support".
- ကူညီထောက်ပံ့မှုများဖြင့် ဝန်းရံထားခြင်းဟူသည့် စကားရပ်နှင့် စပ်ဆိုင်မှုရှိသော စကားလုံးကို သင်တန်းသူ၊ သားများအား မေးပါ။

အမျိုးသမီးများတရားမျှတမှုဆိုင်ရာလက်လှမ်းမီရေး သင်တန်း - အစီအစဉ် (၄.၁) - လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာနှင့် ကျားမရေးရာအကြမ်းဖက်ခံ ရသူများအပေါ် ဝန်ဆောင်မှုပေးသူများ၏ တုံ့ပြန်ချက်များ

ACTIVITY 1: DEFINING THE SURVIVOR-CENTRED APPROACH	(15 mins)
လှုပ်ရှားမှု ၁ - ရှင်သန်လွတ်မြောက်သူဗဟိုပြုချဉ်းကပ်နည်း/ ဖြေရှင်းနည်း ဆိုသည်ကို အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆိုခြင်း	(၁၅ မိနစ်)
<p>Purpose of Activity: To identify the elements of a survivor-centred approach in SGBV cases.</p> <p>လှုပ်ရှားမှု၏ ရည်ရွယ်ချက် - SGBV အမှုများရှိ ရှင်သန်လွတ်မြောက်သူဗဟိုပြု ချဉ်းကပ်နည်း/ဖြေရှင်းနည်း၏ အင်္ဂါရပ်များ ကို လေ့လာဖော်ထုတ်ရန်။</p> <p>Methodology: Brainstorming သင်ကြားရေးနည်းစနစ် - ကြိုတင်ကြံဆတွေးတောခြင်း</p> <p>Materials: Whiteboard/markers သင်ထောက်ကူပစ္စည်းများ - သင်ပုန်း၊ မာကာဗောပင်များ</p> <p>Handout(s): None ဝေငှစာရွက်များ - မရှိပါ။</p>	

Instructions

ညွှန်ကြားချက်များ

- Write "Survivor-Centred Approach" on the whiteboard. Tell participants that this approach is considered a best practice for organizations that provide services to persons who have experienced SGBV.
- "ရှင်သန်လွတ်မြောက်သူဗဟိုပြုချဉ်းကပ်ခြင်း/ဖြေရှင်းခြင်း" ဟူသည့်စကားရပ်ကို သင်ပုန်းပေါ်တွင် ချရေးပါ။ ယခုကဲ့သို့ ချဉ်းကပ်နည်းသည် လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာနှင့် ကျားမရေးရာအကြမ်းဖက်မှုကို ခံစားခဲ့ရဖူးသည့်သူများအား အဖွဲ့အစည်းများမှ ဝန်ဆောင်မှုပေးရာတွင် လိုက်နာကျင့်သုံးသင့်သည့် အကောင်းဆုံးနည်းလမ်းဖြစ်ပါသည်။
- Ask participants what they think is meant by this term and to give the characteristics of this approach.
- ထိုစကားရပ်အပေါ် သင်တန်းသူ၊သားများ မည်သို့နားလည်ကြောင်းမေးပါ။ ထို့ပြင် ထိုချဉ်းကပ်နည်းနှင့်ဆိုင်သည့် အင်္ဂါရပ်များကိုလည်း ပြောပြခိုင်းပါ။
- Facilitator should write participant responses on the board. Facilitators may need to help participants come up with all the items on the list below.
- သင်တန်းသူ၊သားများမှ ဖြေကြားလာသည့် အဖြေများကို သင်တန်းနည်းပြများမှ သင်ပုန်းပေါ်တွင် ချရေးပေးပါ။ အောက်တွင်စာရင်းပြုစုထားသည့် အချက်အလက်များ ရရှိစေရန် သင်တန်းသူ၊သားများအား သင်တန်းနည်းပြများမှ ကူညီပေးပါ။

<p>Notes to facilitators</p> <p>A survivor-centered approach is one that</p> <ul style="list-style-type: none"> • Treats every survivor with respect. • The safety of the survivor and the survivor's family is of primary importance. • The survivor's choices, wishes, rights and confidentiality are respected at all times. • Services and support are provided without discrimination on any grounds. <p>သင်တန်းနည်းပြများအတွက် မှတ်စုများ</p> <p>ရှင်သန်လွတ်မြောက်လာသူဗဟိုပြုချဉ်းကပ်နည်း/ဖြေရှင်းနည်းဆိုသည်မှာ -</p> <ul style="list-style-type: none"> • ရှင်သန်လွတ်မြောက်လာသူအားလုံးတို့အား လေးစားမှုရှိစွာဖြင့် ဆက်ဆံခြင်း • ရှင်သန်လွတ်မြောက်လာသူနှင့် ၎င်း၏မိသားစုဝင်တို့၏ လုံခြုံရေးကို အလေးထားတန်ဖိုးထားခြင်း • ရှင်သန်လွတ်မြောက်လာသူ၏ ရွေးချယ်မှုများ၊ စိတ်ကူးဆန္ဒများ၊ ရပိုင်ခွင့်များနှင့် ၎င်းတို့၏ အတွင်းရေး ကိစ္စရပ်များကို လေးစားတန်ဖိုးထားခြင်း
--

- ဝန်ဆောင်မှုများနှင့် ကူညီထောက်ပံ့မှုများပေးရာတွင်လည်း မည်သည့်အကြောင်းအရာများအပေါ်တွင်မှ ခွဲခြား ဆက်ဆံမှုမထားဘဲ လုပ်ဆောင်ပေးခြင်း

Closing Activity

အပိတ်လှုပ်ရှားမှု

Ask participants the following questions:

သင်တန်းသူ၊သားများအား အောက်ပါမေးခွန်းများ မေးပါ။

- What rule of law principles are related to the survivor-centred approach?
- ရှင်သန်လွတ်မြောက်သူများအား ဗဟိုပြုချဉ်းကပ်နည်း/ဖြေရှင်းနည်း နှင့် စပ်ဆိုင်မှုရှိသော တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးစည်းမျဉ်း များကို ဖော်ပြပါ။
- Ask participants to link the survivor-centered approach to as many of the principles as possible with an explanation as to how the two concepts are linked.
- ထိုချဉ်းကပ်နည်းနှင့် စည်းမျဉ်းများ၏ ချိတ်ဆက်မှုများကို ရှင်းလင်းချက်များနှင့်တကွ ပြောပြခိုင်းပါ။

ACTIVITY 2: USING A SURVIVOR-CENTRED APPROACH	(30 mins)
လှုပ်ရှားမှု ၂ - ရှင်သန်လွတ်မြောက်သူဗဟိုပြုချဉ်းကပ်နည်းကို အသုံးပြုခြင်း	(၃၀ မိနစ်)
<p>Purpose of Activity: To understand how the survivor-centred approach is used.</p> <p>လှုပ်ရှားမှု၏ရည်ရွယ်ချက် - ရှင်သန်လွတ်မြောက်သူ ဗဟိုပြုချဉ်းကပ်နည်း/ဖြေရှင်းနည်းကို သင်တန်းသူ၊သားများ လက်တွေ့အသုံးပြုတတ်စေရန်။</p> <p>Methodology: Role Play</p> <p>သင်ကြားရေးနည်းစနစ် - သရုပ်ဖော်ခြင်း</p> <p>Handouts: Handout 4.1.1 Survivor-Centered Approach Role Plays Handout 4.1.2 The Survivor-Centered Approach Guideline</p> <p>ဝေငှစာရွက်များ - ဝေငှစာရွက် (၄.၁.၁) ရှင်သန်လွတ်မြောက်သူဗဟိုပြုချဉ်းကပ်နည်း/ဖြေရှင်းနည်း သရုပ်ပြမှု ဝေငှစာရွက် (၄.၁.၂) ရှင်သန်လွတ်မြောက်သူဗဟိုပြုချဉ်းကပ်နည်း/ဖြေရှင်းနည်း လမ်းညွှန်</p> <p>Materials: None</p> <p>သင်ထောက်ကူပစ္စည်းများ - မရှိပါ။</p>	

Instructions

ညွှန်ကြားချက်များ

- The facilitator will ask for 6 volunteers to participate in a survivor-centred approach role. Provide each volunteer with Handout 4.1.1 Survivor-Centred Approach Role Plays.
- ရှင်သန်လွတ်မြောက်သူဗဟိုပြုချဉ်းကပ်နည်း/ဖြေရှင်းနည်း သရုပ်ပြလှုပ်ရှားမှုတွင်ပါဝင်ရန် သင်တန်းသူ၊သားများထဲမှ Volunteer (၆) ဦး ကိုခေါ်ပါ။ Volunteer (၆) ဦးအား ဝေငှစာရွက်(၄.၁.၁) ရှင်သန်လွတ်မြောက်သူ ဗဟိုပြုချဉ်းကပ်နည်း သရုပ်ပြလှုပ်ရှားမှု စာရွက်ဝေပါ။
- Explain to participants that they are going to watch two role plays and they must decide which one represents the survivor-centred approach and which one does not.
- ယခုအစီအစဉ်တွင် Role Play (၂) ခုကြည့်ကြရမည်ဖြစ်ပြီး မည်သည့် Role play က ရှင်သန်လွတ်မြောက်သူ ဗဟိုပြုချဉ်းကပ်နည်းကို ထင်ဟပ်စေပြီး မည်သည့် Role play ကမထင်ဟပ်သည်ကို ဆုံးဖြတ်ကြရမည်ဖြစ်ကြောင်း သင်တန်းသူ၊ သားများကို ပြောပါ။

အမျိုးသမီးများတရားမျှတမှုဆိုင်ရာလက်လှမ်းမီရေး သင်တန်း - အစီအစဉ် (၄.၁) - လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာနှင့် ကျားမရေးရာအကြမ်းဖက်ခံ ရသူများအပေါ် ဝန်ဆောင်မှုပေးသူများ၏ တုံ့ပြန်ချက်များ

- Give all participants Handout 4.1.2. Tell participants to review the guideline, in pairs, as they will help them when watching the role play to decide which one is using the survivor-centred approach. (5 mins)
- သင်တန်းသူသားများကို ဝေငှစာရွက် (၄.၁.၂) ရှင်သန်လွတ်မြောက်သူဗဟိုပြုချဉ်းကပ်နည်းလမ်းညွှန် ကိုပေးပါ။ ထိုလမ်း ညွှန်ကို (၂) ယောက်တစ်တွဲလေ့လာသုံးသပ်စေပါ။ ထိုသို့ပြုလုပ်ခြင်းဖြင့် Role Play များကို ကြည့်ပြီး ဆုံးဖြတ်ရာတွင် အထောက်အကူပြုမည်ဖြစ်သည်။ (၅ မိနစ်)
- Ask the volunteers to act out the role plays and after both are complete ask participants to form groups of 4. In their groups they must discuss which one demonstrated the survivor-centred approach and which did not. They must use the guidelines to support their opinion. (10 mins)
- Volunteer များကို သရုပ်ဖော်တင်ဆက်မှု ပြုလုပ်စေပါ။ တင်ဆက်မှု (၂) ခုလုံး တင်ဆက်ပြီးသည့်အခါ သင်တန်းသူ သားများကို အဖွဲ့(၄) ဖွဲ့ ဖွဲ့စေပါ။ အဖွဲ့အတွင်းတွင် မည်သည့် Role play က ရှင်သန်လွတ်မြောက်သူ ဗဟိုပြုချဉ်းကပ်နည်း အားအသုံးပြုပြီး မည်သည့်တစ်ခုက အသုံးမပြုသည်ကို ဆွေးနွေးစေပါ။ ထိုသို့ ဆွေးနွေးမှုများတွင် လမ်းညွှန်ကို အသုံး ပြုရန် ပြောပါ။ (၁၀ မိနစ်)
- Each group will then get 1 minute to present which role play showed the survivor-centred approach and why. Each group must not repeat arguments stated by the groups that went before them.
- တစ်ဖွဲ့စီသည် မိမိတို့ဆွေးနွေးထားသည့် ရှင်သန်လွတ်မြောက်သူဗဟိုပြုချဉ်းကပ်နည်းကို အသုံးပြု ပြသထားသော Role play ကို တင်ပြကြရမည်။အဘယ်ကြောင့်ထိုသို့ယူဆသည်ကိုလည်းထည့်သွင်းတင်ပြရမည်။ (၁) မိနစ် အဖွဲ့များသည် မိမိတို့ရှေ့ တွင် တင်ပြခဲ့ပြီးသော အချက်များ/အငြင်းပွားချက်များကို ထပ်မံတင်ပြရန် မလိုကြောင်း ပြောပါ။

Closing Activity (10 mins)

အပိတ်လှုပ်ရှားမှု (၁၀ မိနစ်)

(It is very important that you take the time to "de-brief" the activity using these closing questions.)

(အပိတ်မေးခွန်းများကို အသုံးပြုပြီး လေ့လာပြီးသည့်သင်ခန်းစာများကို အကျဉ်းချုပ်ပြန်လည်တင်ပြပေးရန်အလွန်အရေးကြီးပါ သည်။)

Ask the persons who played the survivor in the role play the following questions:

ရှင်သန်လွတ်မြောက်သူများနေရာမှ သရုပ်ဆောင်သည့်သူများအား အောက်ပါမေးခွန်းများမေးပါ။

- How do you feel you were treated by the persons conducting the interviews?
- အင်တာဗျူးမေးမြန်းသူရဲ့ ဆက်ဆံမှုအပေါ် သင်မည်သို့ ခံစားရပါသလဲ။
- Did you feel as though you were being listened to?
- သင်ပြောသည်ကို နားထောင်ပေးကြသည်ဟု သင်ခံစားရပါသလား။
- Did you feel like you were given choices and were free to decide?
- သင့်အား ရွေးချယ်စရာများ ပေးထားပြီး လွတ်လပ်စွာ ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့် ရှိသည်ဟု ခံစားရပါသလား။

Ask the interviewees in the role play the following questions:

အင်တာဗျူးမေးသူအား အောက်ပါမေးခွန်းများမေးပါ။

- Did you feel that you did a good job supporting the survivor and offering services?
- ရှင်သန်လွတ်မြောက်သူအား အကောင်းဆုံးဝန်ဆောင်မှုများနှင့် ကူညီထောက်ပံ့မှုများ ပေးနိုင်ခဲ့သည်ဟု သင်ထင်ပါ သလား။
- How would you have done this interview differently?
- သင့်အား တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုနောက်တကြိမ် ထပ်မံပြုလုပ်ခိုင်းခဲ့လျှင် သင်ပြောင်းလဲလုပ်ဆောင်ချင်သည့် အရာရှိပါသ လား။

Ask the whole group the following questions:

ကျန်ရှိနေသောသင်တန်းသူသားများအား အောက်ပါမေးခွန်းများမေးပါ။

အမျိုးသမီးများတရားမျှတမှုဆိုင်ရာလက်လှမ်းမီရေး သင်တန်း - အစီအစဉ် (၄.၁) - လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာနှင့် ကျားမရေးရာအကြမ်းဖက်ခံ ရသူများအပေါ် ဝန်ဆောင်မှုပေးသူများ၏ တုံ့ပြန်ချက်များ

- Why is it important that we use the survivor-centred approach in cases like this?
- ဤသို့သော အမှုကိစ္စများတွင် ရှင်သန်လွတ်မြောက်သူဗဟိုပြုချဉ်းကပ်နည်းကို အသုံးပြုရန် အဘယ်ကြောင့် အရေးကြီးသည် ဟုထင်ပါသနည်း။
- What are some of the negative impacts on a survivor if this approach is not used?
- အကယ်၍ ထိုနည်းကို အသုံးမပြုပါက ရှင်သန်လွတ်မြောက်သူအပေါ်တွင် ဖြစ်နိုင်သော ဆိုးကျိုးများကဘာလဲ။(ဘယ်လို ဆိုးကျိုးတွေ ဖြစ်နိုင်သလဲ)

ACTIVITY 3: THE IMPORTANCE OF CHOICE	(25 mins)
လှုပ်ရှားမှု ၃ - ရွေးချယ်မှု၏အရေးကြီးပုံ	(၂၅ မိနစ်)
<p>Purpose of Activity: To emphasize the importance of choice as a tool to empower clients/survivors and as an important ethical consideration for service providers.</p> <p>လှုပ်ရှားမှု၏ ရည်ရွယ်ချက် - ရှင်သန်လွတ်မြောက်သူ၊ အမှုသည်များအား လုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိစေသော ကိရိယာတစ်ခုအဖြစ် ၎င်း၊ ပံ့ပိုးကူညီပေးသူများအားလည်း ကျင့်ဝတ်နှင့်ညီစွာ စဉ်းစားတွေးခေါ်တတ်ခြင်းသည် အရေးကြီးကြောင်းကို သိရှိစေရန် ၎င်း ရွေးချယ်မှု အရေးကြီးပုံကို အလေးထား လေ့လာစေရန်</p> <p>Methodology: Group discussion, drawing, and Gallery Walk.</p> <p>သင်ကြားရေးနည်းစနစ် - အုပ်စုဖွဲ့ဆွေးနွေးခြင်း၊ ပုံဆွဲခြင်း နှင့် လှည့်လည်ကြည့်ရှုခြင်း</p> <p>Handout(s): Handout 4.1.3 Fact Scenario One Handout 4.1.4 Fact Scenario Two Handout 4.1.5 Fact Scenario Three Handout 4.1.6 Fact Scenario Four Handout 4.1.7 Fact Scenario Five Handout 4.1.8 Fact Scenario Six</p> <p>ဝေငှစာရွက်များ - ဝေငှစာရွက် ၄.၁.၃ အချက်အလက်များပါဝင်သည့် ဇယား ၁ ဝေငှစာရွက် ၄.၁.၄ အချက်အလက်များပါဝင်သည့် ဇယား ၂ ဝေငှစာရွက် ၄.၁.၅ အချက်အလက်များပါဝင်သည့် ဇယား ၃ ဝေငှစာရွက် ၄.၁.၆ အချက်အလက်များပါဝင်သည့် ဇယား ၄ ဝေငှစာရွက် ၄.၁.၇ အချက်အလက်များပါဝင်သည့် ဇယား ၅ ဝေငှစာရွက် ၄.၁.၈ အချက်အလက်များပါဝင်သည့် ဇယား ၆</p> <p>Materials: Flipchart paper and markers</p> <p>သင်ထောက်ကူပစ္စည်းများ - သင်ပုန်းပေါ်တွင် အသုံးပြုမည့် စာရွက်၊ နှင့် မာကာဖောပင်များ</p>	

Instructions

ညွှန်ကြားချက်များ

- Divide participants into six groups. Assign each group with a role play and give each person in the group a copy of the fact scenario.
- သင်တန်းသူသားများကို အဖွဲ့ (၆) ဖွဲ့ခွဲပါ။ တစ်ဖွဲ့စီအား Role Play တစ်ခု သတ်မှတ်ပေးပြီး အဖွဲ့သားများကို အချက်အလက် ပါဝင်သည့်ဇယားကော်ပီတစ်ခုစီ ပေးပါ။
- Ask participants to list the choices or advice that they could offer to the client.
- အမှုသည်အား ပေးနိုင်သည့် ရွေးချယ်မှု (သို့) အကြံဉာဏ်များကို စာရင်းပြုစုစေပါ။

အမျိုးသမီးများတရားမျှတမှုဆိုင်ရာလက်လှမ်းမီရေး သင်တန်း - အစီအစဉ် (၄.၁) - လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာနှင့် ကျားမရေးရာအကြမ်းဖက်ခံ ရသူများအပေါ် ဝန်ဆောင်မှုပေးသူများ၏ တုံ့ပြန်ချက်များ

- For each choice, ask participants to weigh the pros and cons for the client. For example, in a domestic violence case, if the client pursues a criminal case her husband may go to jail which will impact his ability to work to support the family. (10 mins).
- သင်တန်းသူသားများအား အမှုသည်အတွက် ရွေးချယ်မှု တစ်ခုစီ၏ ကောင်းကျိုး နှင့် မကောင်းကျိုးများကို ချိန်ဆရန် ပြောပါ။ ဥပမာ - အိမ်တွင်းအကြမ်းဖက်မှုတွင် အမှုသည်က ရာဇဝတ်မှုအဖြစ် စွဲဆိုလိုက်လျှင် သူမယောက်ျားသည် ထောင်ကျနိုင်ပြီး အလုပ်လုပ်၍ မိသားစုကို ထောက်ပံ့ခြင်းကို ထိခိုက်စေနိုင်ပါသည်။ (၁၀ မိနစ်)
- Ask groups to tape their list on the wall when they are finished.
- အုပ်စုများအား ၎င်းတို့ ဆွေးနွေးပြီးလျှင် ရေးသားထားသော အချက်အလက် စာရင်းအား နံရံပေါ်တွင် ကပ်စေပါ။
- Ask participants to walk around the room and look at all the lists. (5 mins)
- ထို့နောက် သင်တန်းသူသားများအား စာသင်ခန်းအတွင်း လှည့်လည်၍ နံရံပေါ်တွင် ကပ်ထားသော အချက်အလက် စာရင်းများအား ကြည့်ရှုစေပါ။ (၅ မိနစ်)

Closing Activity (5 mins)

အပိတ်လုပ်ငန်း (၅ မိနစ်)

Ask participants the following:

သင်တန်းသူသားများအား အောက်ပါမေးခွန်းများကို မေးပါ။

- Why is it important to give clients choices?
- အမှုသည်အား ရွေးချယ်မှုများ ပေးခြင်း/ ပြုလုပ်စေခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့် အရေးကြီးပါသနည်း။
- Was it easy to develop both pros and cons for each choice?
- ထို ရွေးချယ်မှု တစ်ခုစီ၏ ဖြစ်လာနိုင်သည့် ကောင်းကျိုး နှင့် ဆိုးကျိုးများကို ဖော်ထုတ်ရာတွင် လွယ်ကူပါသလား။
- Do certain professions have ethical obligations to give their clients choices?
- အတတ်ပညာရှင်များသည် ၎င်းတို့၏ အမှုသည်များအား ရွေးချယ်မှုများ ပေးရန် ကျင့်ဝတ်တာဝန် ရှိပါသလား။

Notes to facilitators:

Choice is a core component of the survivor-centred approach. By giving survivors/clients choices, we are acknowledging their ability to make decisions in their own best interest. We are respecting the fact that they are the expert of their own lives and know what is best for their own unique context. Choice empowers clients. It respects their dignity and human rights.

Many professions have ethical obligations to inform their clients/survivors of choices and respect the choices they make. In many countries, lawyers, social workers, and behavioural health specialists such as psychologists and counsellors have professional codes that require them to inform clients of their choices and respect their decisions.

သင်တန်းနည်းပြများအတွက် မှတ်စုများ

ရွေးချယ်မှုသည် ရှင်သန်လွတ်မြောက်သူ ဗဟိုပြုချဉ်းကပ်နည်း၏ အရေးပါသောအစိတ်အပိုင်းဖြစ်သည်။ ရှင်သန် လွတ်မြောက်သူ/အမှုသည်အား ရွေးချယ်မှုများ ပေးခြင်းအားဖြင့် ၎င်းတို့၏ ကိုယ်ကျိုးစီးပွား အတွက် ၎င်းတို့ကိုယ်တိုင် ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်နိုင်အောင် လုပ်ဆောင် ပေးခြင်း ဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့သည် မိမိတို့ဘဝတွင် ကျွမ်းကျင်သူများ (ပိုင်သူများ) ဖြစ်ပြီး မိမိတို့ဘဝ အခြေအနေအတွက် အကောင်းဆုံး မည်သို့ လုပ်ဆောင်ရမည်ကို သိသည်ဟူသော အချက်ကို ကျွန်တော်တို့ အလေးထားပါသည်။ ရွေးချယ်မှုသည် အမှုသည်များအား လုပ်ပိုင်ခွင့် ပေးအပ်ခြင်း ဖြစ်ပြီး အမှုသည်များ၏ ဂုဏ်သိက္ခာ နှင့် လူ့အခွင့်အရေးအား လေးစားခြင်းလည်း ဖြစ်သည်။

(ဥပဒေ)အတတ်ပညာရှင်များသည် ၎င်းတို့၏ အမှုသည်များ/လွတ်မြောက်လာသူများ၏ ရွေးချယ်နိုင်မှုများကို ပြောပြပေး ရန် ကျင့်ဝတ်အရ တာဝန်ရှိပြီး အမှုသည်တို့၏ ရွေးချယ်မှုကိုလည်း လေးစားကြသည်။ နိုင်ငံအမြောက်အမြားတွင် ရှေ့နေ များ၊ လူမှုရေး လုပ်သားများ နှင့် စိတ်ပညာရှင်များ နှင့် အကြံပေးပုဂ္ဂိုလ်များ ကဲ့သို့သော အပြုအမူဆိုင်ရာ ကျန်းမာရေး အထူးကုများသည် ၎င်းတို့၏ အမှုသည် (လူနာ)များအား ရွေးချယ်မှုများ ပြုလုပ်နိုင်ကြောင်းပြောပြပေးရပြီး အမှုသည်

(လူနာ) များပြုလုပ်လိုက်သော ဆုံးဖြတ်ချက်များကိုလည်း လေးစားရန် လိုအပ်သည့် အတတ်ပညာရှင်ဆိုင်ရာ သတ်မှတ်ချက်များရှိသည်။

SUMMARY AND EVALUATION	(5 mins)
အကျဉ်းချုပ်ခြင်းနှင့် သုံးသပ်ရန်	(၅ မိနစ်)

Ask participants the following questions:

သင်တန်းသူသားများအား အောက်ပါမေးခွန်းများ မေးပါ။

- How do the rule of law principles guide our understanding of survivor access to services?
- လွတ်မြောက်လာသူများအားလုံးတို့ “ဝန်ဆောင်မှုနှင့် လက်လှမ်းမီခြင်း” ဆိုသည့်အကြောင်းကို ပိုမိုနားလည်စေရန် တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးစည်းမျဉ်းများက မည်သို့ လမ်းညွှန်ပေးသနည်း။
- How does the survivor-centred approach promote rule of law?
- လွတ်မြောက်လာသူဗဟိုပြုချဉ်းကပ်နည်းများသည် တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးကို မည်သို့ အထောက်အကူပြုနေသနည်း။
- Is it accurate to say that all of the rule of law principles promote the survivor-centred approach or only those related to human rights and equality?
- တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးစည်းမျဉ်းများအားလုံးတို့သည် လွတ်မြောက်လာသူဗဟိုပြုချဉ်းကပ်နည်းများအား အထောက် အကူဖြစ်စေပါသလား။ သို့မဟုတ် လူ့အခွင့်အရေးများနှင့် တန်းတူညီမျှမှုရှိခြင်းဟူသော စည်းမျဉ်းများကသာ လွတ်မြောက်လာသူဗဟိုပြုချဉ်းကပ်နည်းများကို အထောက်အကူပြုပါသလား။

Handout 4.1.1: Survivor-Centred Approach Role Plays
ဝေငှစာရွက် (၄.၁.၁) - ရှင်သန်လွတ်မြောက်သူ ဗဟိုပြုနည်းလမ်း ဇာတ်လမ်း သရုပ်ဖော်များ

Characters:

Survivor- Cho Mie

2 Interviewees- NGO workers working at women's organization that supports women who have suffered SGBV.

ROLE-PLAY 1

Interviewer 1: Good afternoon Cho Mie. Please take a seat and tell us why you're here today.

Cho Mie: Good afternoon, thank you for meeting me. I am not sure if you can help me or if I should even tell you about this issue.

Interviewer 2: Please don't be afraid Cho Mie, we know that something must have brought you here today so please, when you are ready, share what happened with us.

Cho Mie: Last Saturday I was running some errands for my family and met my friend for dinner. After dinner I took the bus home. It was around 9pm when I got on the bus. It wasn't very busy but at the back of the bus there were a group of men being loud. I thought they might be drunk. I sat upfront away from them. Then one of them noticed me and came over to me and asked me where my boyfriend was. I ignored him because now I could see he was drunk. He asked me again and when I didn't answer he called me a bitch and walked back to his friends. (Starts to cry) I was really afraid and no one else on the bus said anything to him. When he joined his friends, I could hear him cursing me. (cries harder)

Interviewer 1: Cho Mie you're doing very well. (passes her a tissue) When you're ready please continue.

Cho Mie: Finally, I reached my stop around 9.45pm. My home is a 10-minute walk from the main road but the road I live on is small and quiet. I didn't even notice that the men had also got off the bus. I just wanted to reach my home quickly. Then I heard them behind me and turned around. They were right there, and the same man was shouting at me and then he reached over and grabbed my breast. I pushed him away and then he slapped me. He called his friend to get me and that is when I realized I knew that man from our office. He was one of the new finance people. I am not sure if he recognized me. He slapped my faced and I screamed. This is when 2 older women passing by saw what was happening and shouted at the men. Then they ran away. (Cries again) Since this day I have not been back to my office and now I am afraid I will lose my job, but I can't face that man. If I lose I won't be able to support, my family.

Interviewer 2: That was very brave of you to share this attack with us. You must have been very afraid, and I understand why you feel that you can't not go back to work now. We will try our best to help you find the best action to take. Can you tell us a little more about your job and your office?

Cho Mie: Well okay, I work in an office in downtown Yangon. It is not a very big office, only around 20 people. I have worked there for 1 year. My boss is a firm man and not very friendly, but I think he is fair.

Interviewer 1: Do you think you could tell him about the incident?

Cho Mie: No, No! I am afraid it will harm my reputation and what if he says I am lying and fires me. I have no proof. But what else can I do?

Interviewer 1: Well you could file a case of assault with the police and you have two witnesses. Did you know the two women that stopped the attack?

Cho Mie: Not well but they live on my street and have seen them before. I could find them if we need to. I am afraid to go to the police.

Interviewer 1: I understand but we can explain the process and support you if this is the option you would like to choose.

Interviewer 2: Did you share the attack with your family?

Cho Mie: No, my father was already angry that I came home late that night, so I didn't say anything.

Interviewer 1: Do you think you could tell them now? Maybe they can support you and reach out to that man's family?

Cho Mie: Maybe I could. I know my mother would be upset I never told her.

Interviewer 2: Maybe they could arrange a meeting to discuss this issue with the man and his family.

Cho Mie: I guess but I am also worried my father will lose his temper and make it worse.

Interviewer 1: I understand my brother is the one in our family with the bad temper. But we can also support you to tell them.

Cho Mie: This is all very helpful, but I am not sure what I want to do.

Interview 2: We understand. Why don't we take a small break and then we can review your options and discuss the pros and cons of each option in more detail.

Cho Mie: Yes. This sounds great.

End of Role Play 1

ROLE-PLAY 2

Interviewer 1: Good afternoon Cho Mie. Please take a seat and tell us why you're here today.

Cho Mie: Good afternoon, thank you for meeting me. I am not sure if you can help me or if I should even tell you about this issue.

Interviewer 2: Well once you tell us we can decide if we can help you.

Cho Mie: Last Saturday I was running some errands for my family and met my friend for dinner. After dinner I took the bus home. It was around 9pm when I got on the bus.

Interviewer 1: Why didn't you take a taxi? It is not safe to take the bus at night alone. Don't you watch the news?

Cho Mie: The taxi to my home is expensive and I have taken the bus at this time before with no problem.

Interviewer 2: So, what happened on the bus?

Cho Mie: Well at the back of the bus there were a group of men being loud. I thought they might be drunk. I sat upfront away from them. Then one of them noticed me and came over to me and asked me where my boyfriend was. I ignored him because now I could see he was drunk. He asked me again and when I didn't answer he called me a bitch and walked back to his friends. (Starts to cry) I was really afraid and no one else on the bus said anything to him. When he joined his friends, I could hear him cursing me. (cries harder)

Interviewer 1: Why didn't you ask someone for help or get off the bus and catch the next one?

Cho Mie: I didn't think I was very afraid and just wanted to be safely home. Plus, I felt that people saw what happened and they didn't help me.

Interviewer 2: Why didn't you call someone to help you then?

Cho Mie: (Distressed) I couldn't think. Now I know this would have been a good idea but at the time I couldn't think straight.

Interviewer 1: Okay, so what happened next?

Cho Mie: Finally, I reached my stop around 9.45pm. My home is a 10-minute walk from the main road but the road I live on is small and quiet. I didn't even notice that the men had also got off the bus. I just wanted to reach my home quickly. Then I heard them behind me and turned around. They were right there, and

အမျိုးသမီးများတရားမျှတမှုဆိုင်ရာလက်လှမ်းမီရေး သင်တန်း - ဝေငှစာရွက် (၄.၁.၁) - ရှင်သန်လွတ်မြောက်သူ ဗဟိုပြုနည်းလမ်း
ဇာတ်လမ်း သရုပ်ဖော်များ

the same man was shouting at me and then he reached over and grabbed my breast. I pushed him away and then he slapped me. He called his friend to get me and that is when I realized I knew that man from our office. He was one of the new finance people. I am not sure if he recognized me. He slapped my faced and I screamed. This is when 2 older women passing by saw what was happening and shouted at the men. Then they ran away. (Cries again) Since this day I have not been back to my office and now I am afraid I will lose my job, but I can't face that man. If I lose I won't be able to support, my family.

Interviewer 2: Well you have to tell your boss.

Interviewer 1: I agree. Then he will lose his job and be punished for his action.

Interviewer 2: Yes. Exactly. What is your company address? We can go together.

Cho Mie: No! No! I don't want to tell my boss. I don't think he will understand. What if he fires me? Everyone in my office will then know about this incident and I don't want this.

Interviewer 1: Well this is the only option and if you don't tell him you're going to loose your job. This way you can keep your job.

Cho Mie: Is there no other option.

Interviewer 2: Well you can go to the police, but this takes time.

Interviewer 1: Telling your boss is the best idea.

Cho Mie: I am not sure. I need some more time to think

Interviewer 2: We are very busy, so you need to let us know by the end of the day.

End of Role Play 2

ဇာတ်ဆောင်များ

လွတ်မြောက်သူ - ချိုမီ

အင်တာဗျူးသူ ၂ ဦး - SGBV ခံစားခဲ့ရသော အမျိုးသမီးများအား အထောက်အပံ့ပေးသည့် အမျိုးသမီး အဖွဲ့အစည်းတွင် အလုပ်လုပ်နေသော NGO ဝန်ထမ်းများ

ဇာတ်လမ်း သရုပ်ဖော် ၁

အင်တာဗျူးသူ ၁: မင်္ဂလာနေ့လည်ခင်းပါ မချိုမီ။ ထိုင်ပါဦး။ ဒီနေ့ ဒီကို ဘာလို့ လာတယ်ဆိုတာ ပြောပြပေးပါဦး။

ချိုမီ: မင်္ဂလာနေ့လည်ခင်းပါ။ ကျွန်မကို တွေ့ပေးတဲ့အတွက် ကျေးဇူးပါ။ ဆရာ ကူညီပေးနိုင်မလားတော့ မသိဘူး။ နောက် ဒီကိစ္စကို ဆရာ့ကို ပြောသင့်ရဲ့လား ဆိုတာလဲ မသိဘူး။

အင်တာဗျူးသူ ၂: မကြောက်ပါနဲ့ မချိုမီ။ မချိုမီမှာ ပြောစရာရှိတယ်ဆိုတာ ကျွန်တော်တို့ သိပါတယ်။ ဒါကြောင့် ကျွန်တော်တို့ကို ပြောပြပေးပါ။

ချိုမီ: ပြီးခဲ့တဲ့ စနေနေ့က ကျွန်မက အိမ်အတွက် တောက်တိုမယ်ရလေးတွေ လုပ်ပြီး သူငယ်ချင်းတွေနဲ့ ညနေစာ အတူစားခဲ့တယ်။ ညနေစာစားပြီးတော့ ကျွန်မ ဘတ်စ်ကားနဲ့ အိမ်ပြန်ခဲ့တယ်။ ကျွန်မ ဘတ်စ်ကားပေါ် ရောက်တော့ ည ၉ နာရီ လောက်ရှိနေပြီ။ လူလည်း သိပ်မရှိတော့ဘူး။ ဒါပေမယ့် ကားနောက်တန်းခုံပေါ်မှာ ထိုင်နေပြီး အသံကျယ်ကျယ်နဲ့ စကားပြောနေတဲ့ အမျိုးသားအုပ်စုတစ်စု ရှိတယ်။ သူတို့ အရက်မူးနေတယ်လို့ ကျွန်မ တွေးမိတယ်။ ဒါကြောင့် သူတို့နဲ့ ဝေးတဲ့ ကားအရှေ့ဘက်မှာ ထိုင်လိုက်တယ်။ အဲ့နောက်တော့ သူတို့ထဲက တယောက်က ကျွန်မကို သတိထားမိသွားပြီး ကျွန်မဆီကို လာတယ်။ ပြီးတော့ ကျွန်မမှာ ရည်းစားရှိ လားလို့ မေးတယ်။ သူ အရက်သောက်ထားတာ သေချာနေတာမို့ ကျွန်မက ဘာမှ မဖြေဘဲ သူ့ကို လစ်လျူရှုလိုက်တယ်။ အဲ့ဒီမှာ သူက ကျွန်မကို ထပ်မေးတယ်။ ကျွန်မက ပြန်မဖြေတဲ့အခါ သူက ကျွန်မကို ဆဲတယ်။ ပြီးတော့ သူ့သူငယ်ချင်းတွေဆီ ပြန်သွားတယ်။ (စတင်ငိုသည်။) ကျွန်မက အရမ်းကြောက်သွားတယ်။ ဘတ်စ်ကားပေါ်က လူတွေကလဲ သူ့ကို ဘာမှ မပြောကြဘူး။ သူ့သူငယ်ချင်းတွေဆီ သူရောက်သွားတော့ ကျွန်မကို သူက ကျိန်ဆဲနေတာကို ကြားရတယ်။ (ပိုမို ငိုကြွေးသည်။)

အင်တာဗျူးသူ ၁: ချိုမီရေ မင်းအဆင်ပြေပါတယ်။ (သူမကို တစ်ရှူးကမ်းပေးသည်။) မင်း အဆင်သင့်ဖြစ်ရင် ဆက်ပြောပါနော်။

အမျိုးသမီးများတရားမျှတမှုဆိုင်ရာလက်လှမ်းမီရေး သင်တန်း - ဝေငှစာရွက် (၄.၁.၁) - ရှင်သန်လွတ်မြောက်သူ ဗဟိုပြုနည်းလမ်း
ဇာတ်လမ်း သရုပ်ဖော်များ

ချိုမိ: နောက်ဆုံးတော့ ၉ နာရီ ၄၅ မိနစ်လောက်မှာ ကျွန်မဆင်းရဲမယ့် မှတ်တိုင်ကို ရောက်တယ်။ မိန်းလမ်းကနေ ဆိုရင် ကျွန်မအိမ်ကို ၁၀ မိနစ်လောက် လမ်းလျှောက်ရတယ်။ ဒါပေမယ့် ကျွန်မတို့ အိမ်လမ်းက ကျဉ်းပြီး လူခြေတိတ်တယ်။ အဲဒီ လူတွေ ဘတ်စ်ကားပေါ်က ဆင်းလာတာကို ကျွန်မ သတိတောင် မထားမိဘူး။ ကျွန်မက အိမ်ကိုပဲ အမြန် ပြန်ရောက်ချင် နေတာလေ။ အဲနောက်မှာတော့ ကျွန်မနောက်က သူတို့အသံတွေကို ကြားရလို့ ကျွန်မ လှည့်ကြည့်လိုက်တယ်။ သူတို့တွေက ကျွန်မနောက်မှာ။ ပြီးတော့ ခုနက လူက ကျွန်မကို လှမ်းအော်ပြောပြီး ကျွန်မဆီကို ရောက်လာတယ်။ ပြီးတော့ ကျွန်မ ရင်သားကို လှမ်းဆွဲတယ်။ ကျွန်မက သူ့ကို တွန်းလွှတ်လိုက်တယ်။ အဲဒီအခါမှာ သူက ကျွန်မကို ပါးရိုက်တယ်။ နောက်ပြီး ကျွန်မကို ဆွဲထားဖို့ သူ့သူငယ်ချင်းတွေကို ပြောတယ်။ အဲဒီအခါကျမှ အဲဒီလူက ကျွန်မတို့ ရုံးက လူဆိုတာကို ကျွန်မ မှတ်မိ လိုက်တယ်။ သူက အသစ်ခန့်လိုက်တဲ့ ဘဏ္ဍာရေးဌာနက ဝန်ထမ်းတွေထဲက တယောက် ဖြစ်တယ်။ သူ ကျွန်မကို မှတ်မိမ လားတော့ ကျွန်မလဲ သေချာမသိဘူး။ သူက ကျွန်မကို ပါးရိုက်တယ်။ ကျွန်မက အော်တယ်။ လမ်းက ဖြတ်သွားတဲ့ အမျိုးသမီး ၂ ယောက်က ကျွန်မတို့ဖြစ်နေတာကို မြင်တော့ ဟိုလူတွေကို အော်ပါတယ်။ အဲဒီမှာ သူတို့တွေ ထွက်ပြေးကြတယ်။ (ထပ်ပို သည်) အဲဒီကတည်းက ကျွန်မ ရုံးကိုလဲ မသွားတော့ဘူး။ အခုတော့ ကျွန်မ အလုပ်ပြုတ်မှာ ကြောက်နေတယ်။ ဒါပေမယ့် ဟိုလူကိုလဲ ကျွန်မ ရင်မဆိုင်ရဲဘူး။ ကျွန်မ အလုပ်ပြုတ်ရင်တော့ ကျွန်မ မိသားစုကို ကျွန်မ ထောက်ပံ့နိုင်မှာ မဟုတ်တော့ဘူး။

အင်တာဗျူးသူ ၂: မချိုမိရေ မချိုမိ ဖြစ်ခဲ့တဲ့ ဒီလို တိုက်ခိုက်ခံရမှုကို ကျွန်တော်တို့ကို ပြောပြပေးတာ မချိုမိက သိပ်သတ္တိ ရှိတာပဲ။ မချိုမိ တော်တော်လေး ကြောက်နေခဲ့ရမယ် ထင်တယ်။ အခု မချိုမိ ဘာကြောင့် အလုပ်မသွားဘူးဆိုတာကိုလဲ ကျွန်တော်တို့ နားလည်ပါတယ်။ ဒီကိစ္စကို ကျွန်တော်တို့ အကောင်းဆုံး ဖြေရှင်းပေးနိုင်ဖို့ မချိုမိကို ကူညီပေးပါမယ်။ ဒါကြောင့် မချိုမိ ရဲ့ အလုပ်နဲ့ ရုံးအကြောင်း ကျွန်တော်တို့ကို နဲ့နဲ့ ပြောပြပေးပါလား။

ချိုမိ: ဟုတ်ကဲ့ပါ။ ကျွန်မက ရန်ကုန်မြို့လယ်က ရုံးတစ်ရုံးမှာ အလုပ်လုပ်ပါတယ်။ ရုံးက အရမ်းကြီးတော့ မကြီးပါဘူး။ ဝန်ထမ်း ၂၀ လောက်ပဲ ရှိတာပါ။ ကျွန်မ အဲဒီမှာ လုပ်တာ ၁ နှစ်ရှိပါပြီ။ ကျွန်မ အလုပ်ရှင်က ပြတ်သားတဲ့သူ။ ပြီးတော့ သိပ်လည်း မဖော်ရွေဘူး။ ဒါပေမယ့် သူက မျှတမှုတော့ ရှိပါတယ်။

အင်တာဗျူးသူ ၁: ဒီအဖြစ်အပျက်ကို သူ့ကို ပြောပြလို့ ရတယ်လို့ မချိုမိ ထင်လား။

ချိုမိ: မထင်ပါဘူးရှင်။ နောက် အကယ်၍ သူက ကျွန်မ လိမ်ပြောနေတာလို့ပြောပြီး အလုပ်ထုတ်လိုက်ရင် ကျွန်မရဲ့ နာမည်ကို ထိခိုက်မှာ ကြောက်တယ်။ ကျွန်မမှာ သက်သေမရှိပါဘူး။ ဒါပေမယ့် အခြား ဘာများ ကျွန်မ လုပ်နိုင်ဦးမလဲ။

အင်တာဗျူးသူ ၁: တကယ်တော့ ကိုယ်ထိလက်ရောက် ကျူးလွန်မှုနဲ့ မချိုမိ ရဲတိုင်လို့ ရတယ်။ နောက် မချိုမိမှာ သက်သေ ၂ ယောက် ရှိတယ်လေ။ အဲဒီ တိုက်ခိုက်မှုကို ရပ်ဖို့ ပြောတဲ့ အမျိုးသမီး ၂ ယောက်ကို မချိုမိ သိလား။

ချိုမိ: သိတော့ မသိပါဘူး။ ဒါပေမယ့် သူတို့က ကျွန်မတို့ လမ်းမှာပဲ နေကြတာပါ။ အရင်ကလည်း မြင်တော့ မြင်ဖူးပါတယ်။ လိုအပ်ရင်တော့ သူတို့ကို ကျွန်မ ပြန်ရှာလို့ ရပါတယ်။ ရဲစခန်း သွားရတော့ ကျွန်မ ကြောက်တယ်။

အင်တာဗျူးသူ ၁: ကျွန်တော် နားလည်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အကယ်၍ မချိုမိက အဲလိုရဲတိုင်ဖို့ ဆုံးဖြတ်ရွေးချယ် လိုက်တယ်ဆိုရင်တော့ ကျွန်တော်တို့က လုပ်ဆောင်ရမယ့် အဆင့်တွေကို ရှင်းပြပြီး ကူညီပေးသွားမှာပါ။

အင်တာဗျူးသူ ၂: ဒီလို တိုက်ခိုက်ခံရတာကို မချိုမိရဲ့ မိသားစုကိုရော ပြောပြသေးလား။

ချိုမိ: မပြောပါဘူး။ အဲဒီညက နောက်ကျမှ အိမ်ပြန်ရောက်လို့ ကျွန်မ အဖေက ကျွန်မကို စိတ်ဆိုးနေတာ။ ဒါကြောင့် ကျွန်မ ဘာမှ မပြောခဲ့လိုက်ဘူး။

အင်တာဗျူးသူ ၁: အခု သူတို့ကို ပြောပြလို့ ရပြီလို့ မချိုမိ မထင်ဘူးလား။ သူတို့က (မချိုမိ မိသားစုက) မချိုမိကို ကူညီပေးပြီး ဟိုလူရဲ့ မိသားစုတွေဆီကို သွားပြောပေးနိုင်တယ်လေ။

ချိုမိ: အခုတော့ ကျွန်မ ပြောပြလို့ရပြီလို့တော့ ထင်ပါတယ်။ ကျွန်မ မပြောခဲ့တဲ့အတွက်ကြောင့် ကျွန်မ အမေကတော့ ကျွန်မ ကို စိတ်ပျက်နေမယ် ထင်တယ်။

အင်တာဗျူးသူ ၂: သူတို့က (မချိုမိ အဖေနဲ့အမေက) ဒီကိစ္စကို ဟိုလူနဲ့ သူ့မိသားစုဆီ သွားပြီး ဆွေးနွေးတာတွေ လုပ်ဖို့ စီစဉ် ပေးနိုင်တာပဲလေ။

ချိုမိ: ကျွန်မလဲ အဲလို ထင်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကျွန်မ အဖေက စိတ်တိုပြီး အခြေအနေ ပိုဆိုးသွားမှာကိုလဲ ကျွန်မ စိုးရိမ်တယ်။

အင်တာဗျူးသူ ၁: ကျွန်တော့်ညီကလည်း မိသားစုထဲမှာဆိုရင်တော့ စိတ်ဆတ်တဲ့သူဆိုတော့ ကျွန်တော်လဲ မချိုမိစိုးရိမ်တာကို နားလည်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သူတို့တွေကို ပြောဖို့ ကျွန်တော်တို့ ကူညီပေးနိုင်ပါတယ်။

ချိုမိ: အဲဒါဆိုရင်တော့ အရမ်းကို အထောက်အကူ ဖြစ်ပါတယ်ရှင်။ ဒါပေမယ့် ကျွန်မ ဘာလုပ်ချင်မှန်း သေချာ မသိသေးဘူး။

အင်တာဗျူးသူ ၂: ကျွန်တော်တို့ နားလည်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ခန့် နားရအောင်လေ။ ပြီးမှ ကျွန်တော်တို့ လုပ်လို့ ရနိုင်တဲ့ ရွေးချယ်စရာလေးတွေ ပြန်ပြောကြမယ်။ ပြီးရင်တော့ အဲဒီ ရွေးချယ်စရာလေး တွေတခုချင်းရဲ့ ကောင်းကျိုး မကောင်းကျိုး တွေကို အသေးစိတ် ဆွေးနွေးကြတာပေါ့။

ချိုမိ: ဟုတ်ကဲ့။ အဲ့လိုလုပ်တာ ကောင်းပါတယ်။

ဇာတ်လမ်းသရုပ်ဖော် ၁ ပြီးပါပြီ။

အင်တာဗျူးသူ ၁: မင်္ဂလာ နေ့လည်ခင်းပါ မချိုမိ။ ထိုင်ပါဦး။ ဒီနေ့ ဒီကို ဘာလို့ လာတယ်ဆိုတာ ပြောပြပေးပါဦး။

ချိုမိ: မင်္ဂလာနေ့လည်ခင်းပါ။ ကျွန်မကို တွေ့ပေးတဲ့အတွက် ကျေးဇူးပါ။ ဆရာ ကူညီပေးနိုင်မလားတော့ မသိဘူး။ နောက် ဒီကိစ္စကို ဆရာ့ကို ပြောသင့်ရဲ့လား ဆိုတာလဲ မသိဘူး။

အင်တာဗျူးသူ ၂: မချိုမိက ပြောမှ ကျွန်တော်တို့က ကူညီပေးနိုင်မလားဆိုတာ ဆုံးဖြတ်လို့ ရမှာပေါ့။

ချိုမိ: ပြီးခဲ့တဲ့ စနေနေ့က ကျွန်မက အိမ်အတွက် တောက်တိုမယ်ရလေးတွေ လုပ်ပြီး သူငယ်ချင်းတွေနဲ့ ညနေစာ အတူစားခဲ့တယ်။ ညနေစာစားပြီးတော့ ကျွန်မ ဘတ်စ်ကားနဲ့ အိမ်ပြန်ခဲ့တယ်။ ကျွန်မ ဘတ်စ်ကားပေါ်ရောက်တော့ ည ၉ နာရီလောက် ရှိနေပြီ။

အင်တာဗျူးသူ ၁: မချိုမိက ဘာလို့ တက်စီ မစီးတာလဲ။ ညကြီး တယောက်တည်း ဘတ်စ်ကားစီးတာ မလုံခြုံဘူးလေ။ သတင်းတွေ မကြည့်မိဖူးလား မချိုမိ။

ချိုမိ: အိမ်ကို တက်စီနဲ့ ပြန်ရတာက ဈေးကြီးတယ်။ အရင်ကလည်း ဒီအချိန် ကျွန်မဘတ်စ်ကားနဲ့ ပြန်ဖူးပါတယ်။ ဘာပြဿနာမှ မရှိခဲ့ပါဘူး။

အင်တာဗျူးသူ ၂: ဒါဆို ဘတ်စ်ကားပေါ်မှာ ဘာဖြစ်ခဲ့လဲ ပြောပါဦး။

ချိုမိ: ကားနောက်တန်းခုံပေါ်မှာ ထိုင်နေပြီး အသံကျယ်ကျယ်နဲ့ စကားပြောနေတဲ့ အမျိုးသားအုပ်စုတစ်စု ရှိတယ်။ သူတို့ အရက်မူးနေတယ်လို့ ကျွန်မ တွေးမိတယ်။ ဒါကြောင့် သူတို့နဲ့ ဝေးတဲ့ ကားအရှေ့ဘက်မှာ ထိုင်လိုက်တယ်။ အဲ့နောက်တော့ သူတို့ထဲက တယောက်က ကျွန်မကို သတိထားမိသွားပြီး ကျွန်မဆီကို လာတယ်။ ပြီးတော့ ကျွန်မမှာ ရည်းစားရှိ လားလို့ မေးတယ်။ သူ အရက်သောက်ထားတာ သေချာနေတာမို့ ကျွန်မက ဘာမှမဖြေဘဲ သူ့ကို လစ်လျူရှုလိုက်တယ်။ အဲ့ဒီမှာ သူက ကျွန်မကို ထပ်မေးတယ်။ ကျွန်မက ပြန်မဖြေတဲ့အခါ သူက ကျွန်မကိုဆဲတယ်။ ပြီးတော့ သူ့သူငယ်ချင်းတွေဆီ ပြန်သွားတယ်။ (စတင်ငိုသည်။) ကျွန်မက အရမ်းကြောက်သွားတယ်။ ဘတ်စ်ကားပေါ်က လူတွေကလဲ သူ့ကို ဘာမှ မပြောကြဘူး။ သူ့သူငယ်ချင်းတွေဆီ သူရောက်သွားတော့ ကျွန်မကို သူက ကျိန်ဆဲနေတာကို ကြားရတယ်။ (ပိုမို ငိုကြွေးသည်။)

အင်တာဗျူးသူ ၂: ဘာလို့ တခြားတယောက်ယောက်ကို အကူအညီ မတောင်းတာလဲ။ ဒါမှ မဟုတ် အဲ့ဒီ ဘတ်စ်ကားပေါ်က ဆင်းပြီး နောက်တစ်စီ ဘာလို့ မစီးခဲ့တာလဲ။

ချိုမိ: အရမ်းကြောက်နေတာဆိုတော့ ကျွန်မလဲ မစဉ်းစားမိဘူး။ အိမ်ကိုပဲ ချောချောမွေ့မွေ့ ပြန်ရောက်ချင် နေတာလေ။ နောက်ပြီး လူတွေက ကျွန်မတို့ ဘာဖြစ်နေလဲ ဆိုတာ မြင်တော့ မြင်ကြတယ်။ ဒါပေမယ့် မကူညီခဲ့ကြဘူး။

အင်တာဗျူးသူ ၂: အဲ့ဒါဆိုလဲ တယောက်ယောက်ကို ကူညီပေးဖို့ မချိုမိက ဘာလို့ မပြောခဲ့တာလဲ။

ချိုမိ: (သောကဖြစ်နေသည်) ကျွန်မလဲ မစဉ်းစားမိဘူး။ အဲလို လုပ်လိုက်မိရင် ကောင်းမှာပဲ ဆိုတာ ကျွန်မသိပါပြီ။ ဒါပေမယ့် အဲ့ဒီတုန်းက ကျွန်မ မစဉ်းစားမိခဲ့ဘူး။

အင်တာဗျူးသူ ၁: ဟုတ်ပါပြီ။ အဲ့ဒီနောက် ဘာဆက်ဖြစ်လဲ။

ချိုမိ: နောက်ဆုံးတော့ ၉ နာရီ ၄၅ မိနစ်လောက်မှာ ကျွန်မဆင်းရမယ့် မှတ်တိုင်ကိုရောက်တယ်။ မိန်းလမ်းကနေ ဆိုရင် ကျွန်မအိမ်ကို ၁၀ မိနစ်လောက် လမ်းလျှောက်ရတယ်။ ဒါပေမယ့် ကျွန်မတို့ အိမ်လမ်းက ကျဉ်းပြီး လူခြေတိတ်တယ်။ အဲ့ဒီလူတွေ ဘတ်စ်ကားပေါ်က ဆင်းလာတာကို ကျွန်မ သတိတောင်မထားမိဘူး။ ကျွန်မက အိမ်ကိုပဲ အမြန် ပြန်ရောက်ချင် နေတာလေ။ အဲ့နောက်မှာတော့ ကျွန်မနောက်က သူတို့အသံတွေကို ကြားရလို့ ကျွန်မ လှည့်ကြည့်လိုက်တယ်။ သူတို့တွေက ကျွန်မနောက်မှာ။ ပြီးတော့ ခုနက လူက ကျွန်မကို လှမ်းအော်ပြောပြီး ကျွန်မဆီကို ရောက်လာတယ်။ ပြီးတော့ ကျွန်မ ရင်သားကို လှမ်းဆွဲတယ်။ ကျွန်မက သူ့ကို တွန်းလွှတ်လိုက်တယ်။ အဲ့ဒီအခါမှာ သူက ကျွန်မကို ပါးရိုက်တယ်။ နောက်ပြီး ကျွန်မကို ဆွဲထားဖို့ သူ့သူငယ်ချင်းတွေကို ပြောတယ်။ အဲ့ဒီအခါကျမှ အဲ့ဒီလူက ကျွန်မတို့ ရုံးက လူဆိုတာကို ကျွန်မ မှတ်မိ လိုက်တယ်။ သူက အသစ်ခန့်လိုက်တဲ့ ဘဏ္ဍာရေးဌာနက ဝန်ထမ်းတွေထဲက တယောက် ဖြစ်တယ်။ သူ ကျွန်မကို မှတ်မိမ လားတော့ ကျွန်မလဲ သေချာမသိဘူး။ သူက ကျွန်မကို ပါးရိုက်တယ်။ ကျွန်မက အော်တယ်။ လမ်းက ဖြတ်သွားတဲ့ အမျိုးသမီး ၂ ယောက်က ကျွန်မတို့ဖြစ်နေတာကို မြင်တော့ ဟိုလူတွေကို အော်ပါတယ်။ အဲ့ဒီမှာ သူတို့တွေ ထွက်ပြေးကြတယ်။ (ထပ်ငို သည်) အဲ့ဒီကတည်းက ကျွန်မ ရုံးကိုလဲ မသွားတော့ဘူး။ အခုတော့ ကျွန်မ အလုပ်ပြုတ်မှာ ကြောက်နေတယ်။ ဒါပေမယ့် ဟိုလူကိုလဲ ကျွန်မ ရင်မဆိုင်ရဲဘူး။ ကျွန်မ အလုပ်ပြုတ်ရင်တော့ ကျွန်မ မိသားစုကို ကျွန်မ ထောက်ပံ့နိုင်မှာ မဟုတ်တော့ဘူး။

အင်တာဗျူးသူ ၂: တကယ်တော့ မချိုမိက သူဌေးကို ပြောရမှာ။

အမျိုးသမီးများတရားမမှုတစ်ခုဆိုင်ရာလက်လှမ်းမီရေး သင်တန်း - ဝေငှစာရွက် (၄.၁.၁) - ရှင်သန်လွတ်မြောက်သူ ဗဟိုပြုနည်းလမ်း
ဇာတ်လမ်း သရုပ်ဖော်များ

အင်တာဗျူးသူ ၁: ကျွန်တော်လဲ သူပြောတာ သဘောတူတယ်။ အဲ့ဒါဆိုရင် အဲ့လူလဲ အလုပ်ပြုတ်ပြီး သူ့အပြစ်အတွက် အပြစ်ဒဏ်ခံရမယ်။

အင်တာဗျူးသူ ၂: ဟုတ်တယ်။ အတိအကျပဲ။ မချိုမိရဲ့ ကုမ္ပဏီလိပ်စာလေး ပေးပါဦး။ ကျွန်တော်တို့ အတူ သွားကြတာပေါ့။
ချိုမိ: မပြောဘူး။ မပြောဘူး။ ကျွန်မရဲ့ သူဌေးကို မပြောချင်ဘူး။ သူ နားလည်လိမ့်မယ်လို့ ကျွန်မ မထင်ဘူး။ သူ ကျွန်မကို အလုပ်ထုတ်လိုက်ရင် ဘယ်လို လုပ်ရမလဲ။ အဲ့ဒီကျရင် ရုံးကလူတွေ အကုန်လုံးကလည်း ဒီအဖြစ်အပျက်ကို သိကုန်ကြမယ်။ ကျွန်မ အဲ့လို မဖြစ်ချင်ဘူး။

အင်တာဗျူးသူ ၁: ရွေးစရာက ဒီတခုပဲ ရှိတာလေ။ မချိုမိက သူ့ကို (သူဌေးကို) မပြောရင် မချိုမိ အလုပ်ပြုတ်မှာပေါ့။ ပြောလိုက်ရင်တော့ အလုပ် ဆက်လုပ်လို့ ရတာပေါ့။

ချိုမိ: တခြား ရွေးချယ်စရာ မရှိတော့ဘူးလားဟင်။

အင်တာဗျူးသူ ၂: မချိုမိ ရဲ့ကို သွားတိုင်ရင်တော့ ရတာပေါ့။ ဒါပေမယ့် အဲ့ဒါက အချိန်ကုန်တယ်။

အင်တာဗျူးသူ ၁: သူဌေးကို ပြောတာက အကောင်းဆုံး ဖြေရှင်းချက်ပဲ။

ချိုမိ: ကျွန်မတော့ မသိသေးဘူး။ ကျွန်မ စဉ်းစားဖို့ အချိန်လိုအပ်နေသေးတယ်။

အင်တာဗျူးသူ ၂: ကျွန်တော်တို့လဲ အရမ်း အလုပ်များတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီနေ့ပဲ ကျွန်တော်တို့ကို ပြောပေးဖို့ လိုပါတယ်။

ဇာတ်လမ်းသရုပ်ဖော် ၂ ပြီးပါပြီ။

Handout 4.1.2: Survivor-Centered Approach Guideline

ဝေငှစာရွက် (၄.၁.၂) - ရှင်သန်လွတ်မြောက်သူဗဟိုပြုချဉ်းကပ်နည်းနှင့်ဆိုင်သည့် လမ်းညွှန်ချက်များ

The following four principles are important for a survivor-centered approach:

1. Every survivor should be treated with dignity and respect. Service providers must avoid judging a survivor or treating her/him in a discriminatory manner. A service provider can show respect from the very first time they speak to the survivor both in the words that they use and their body language to demonstrate respect, courtesy, and caring.
2. The first concern of every service provider should be the survivor's immediate safety and the safety of the survivor's family. The service provider should ask the survivor if they are currently in a safe living space or if they have a safe place to stay. Ask the survivor if they fear for the safety of their children or other family members. If the survivor does not have a safe location, the service provider should help the survivor create a safety plan before addressing other needs.
3. The survivor's choices, wishes, rights and confidentiality are respected at all times. Service providers should always ask the survivor what he/she desires in terms of assistance. Service providers should not tell survivors what they should do or what choices the survivor should make. Service providers can help survivors by telling them different options and helping the survivor make a plan that suits her/his choices. Confidentiality of the information shared by the survivor should be maintained at all times unless the survivor gives express permission to share the information.
4. Services and support are provided without discrimination on any grounds. Service providers should treat all survivors equally regardless of ethnicity, race, age, gender, profession, or any other category.

အောက်ပါစည်းမျဉ်း ၄ ချက်တို့သည် လွတ်မြောက်လာသူဗဟိုပြုချဉ်းကပ်နည်းများအတွက် အရေးပါသည့် အချက်များ ဖြစ်ပါသည်။

၁။ လွတ်မြောက်လာသူအားလုံးတို့အား လေးစားမှုရှိစွာနှင့် ဂုဏ်သိက္ခာရှိစွာ ဆက်ဆံကြရပါမည်။ ဝန်ဆောင်မှုပေးသူများ ကလည်း ၎င်းတို့အပေါ် ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်းများ မပြုလုပ်ကြရပါ။ ဝန်ဆောင်မှုပေးသူများသည် ရှင်သန်လွတ်မြောက်သူများနှင့် ပထမဆုံးတွေ့ဆုံချိန်သည်အချိန်မှစပြီး ကိုယ်ရေး၊ စိတ်ပါ လေးစားယဉ်ကျေးယူဌာစွာနှင့် ဂရုတစိုက် ဆက်ဆံကြရပါမည်။

၂။ လွတ်မြောက်လာသူများအတွက် ဝန်ဆောင်မှုပေးမည့်သူများ ပထမဦးဆုံး ဂရုပြုရမည့်အရာသည် ထိုသူနှင့် ၎င်းမိသားစု လုံခြုံရေးပင်ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းတို့ ယခုနေထိုင်နေသည့်နေရာသည် လုံခြုံစိတ်ချမှုရှိသလား။ သို့မဟုတ် လုံခြုံစိတ်ချမှုရှိသော နေထိုင်စရာနေရာ ရှိပါသလား စသဖြင့် ပထမဦးစွာ မေးရပါမည်။ ထို့အပြင် ၎င်းတို့၏ ကလေးများနှင့် မိသားစုဝင်များ၏ လုံခြုံရေးအတွက် စိုးရိမ်ကြောင့်ရွံ့စိတ်များ ရှိနေပါသလား ဟူ၍လည်း မေးရပါမည်။ အကယ်၍ လုံခြုံစိတ်ချရသောနေရာ မရှိပါက တခြားသောလုပ်ဆောင်ချက်များ မပြုလုပ်သေးမီ ၎င်းတို့အတွက် လုံခြုံစိတ်ချမှုရှိစေနိုင်သည့် နေရာတစ်ခုကို ကူညီဖန်တီးပေးရပါမည်။

၃။ လွတ်မြောက်လာသူများ၏ ရွေးချယ်မှုများ၊ သဘောဆန္ဒများ၊ အခွင့်အရေးများနှင့် ၎င်းတို့၏ အတွင်းရေးများကို အချိန်တိုင်း လေးစားတန်ဖိုးထားကြရပါမည်။ ဝန်ဆောင်မှုပေးသူများကလည်း လွတ်မြောက်လာသူများ ဖြစ်လိုသည့် သဘောဆန္ဒများကို မေးမြန်းပြီး ထိုအရာများအတိုင်းဖြစ်စေရန် ကူညီပေးကြရပါမည်။ ဝန်ဆောင်မှုပေးသူများမှ လွတ်မြောက်လာသူများအား မည်သို့မည်ပုံလုပ်သင့်သည် (သို့) မည်သို့သော ရွေးချယ်မှုများကို ပြုလုပ်သင့်သည်ကို မပြောသင့်ပါ။ ထိုသို့ ပြုလုပ်မည့်အစား ၎င်းတို့ ရွေးချယ်နိုင်မည့် တခြားသော ရွေးချယ်မှုများအကြောင်းကို ပြောပြပေးပြီး အကောင်းဆုံးရွေးချယ်မှုများ ပြုလုပ်နိုင်ရန် ကူညီပေးရပါမည်။ လွတ်မြောက်လာသူများမှ ပြောပြလာသည့် သတင်းအချက်အလက်များကိုလည်း (၎င်းတို့မှ ထုတ်ဖော်ပြောကြားခွင့်မပေးမချင်း) အချိန်တိုင်း ထိန်းသိမ်းပေးထားရ ပါမည်။

အမျိုးသမီးများတရားမျှတမှုဆိုင်ရာလက်လှမ်းမီရေး သင်တန်း - ဝေငှစာရွက် (၄.၁.၂) - ရှင်သန်လွတ်မြောက်သူဗဟိုပြုချဉ်းကပ်နည်းနှင့် ဆိုင်သည့် လမ်းညွှန်ချက်များ

၄။ ဝန်ဆောင်မှုများနှင့် ကူညီထောက်ပံ့မှုများကိုလည်း တခြား မည်သည့် အကြောင်းအရာများ အပေါ်တွင်မှ ခွဲခြား ဆက်ဆံမှုမရှိစေဘဲ ကူညီဆောင်ရွက်ပေးရပါမည်။ ဝန်ဆောင်မှုပေးသူများသည် လွတ်မြောက်လာသူ အားလုံးတို့အား တိုင်းရင်းသား၊ လူမျိုး၊ အသက်၊ ကျား၊မ၊ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းနှင့် တခြားအရာများအပေါ်တွင် ခွဲခြားမှုမရှိစေဘဲ တန်းတူဆက်ဆံပေးရပါမည်။

Handout 4.1.3: Fact Scenario - 1
ဝေငှစာရွက် (၄.၁.၃) - ဖြစ်ရပ်ဇာတ်ညွှန်း - ၁

Daw Thandar Nyunt is a 35-year-old married woman with two children; Aye Aye Htoo (age 4) and Aung Ko Ko (age 6). Daw Thandar's husband, Maung Maung, was severely injured in a car crash two weeks ago and is unable to work. In order to feed the family and pay for the children's school fees, Daw Thandar found a job cooking and cleaning for U Thein Shwe, a wealthy business man in a nearby township. Daw Thandar was introduced to U Thein Shwe by a relative who knew that she was looking for work. U Thein Shwe is married, but his family lives abroad so that his children can receive a better education. Daw Thandar walks to U Thein Shwe's home every morning to clean and wash clothes. In the evening, Daw Thandar cook's dinner for U Thein Shwe. She is often late returning home because she must wait until U Thein Shwe has finished eating to wash the dishes. U Thein Shwe is very generous and pays Daw Thandar quite well. During her first month of work, he gives her a 50,000 MMK bonus and appreciated her for staying late on some evenings.

Many evenings, U Thein Shwe invites some of his friends to his house to drink beer and whiskey after dinner. Daw Thandar feels uncomfortable being in the house with these men and tries to clean up quickly so that she can return home. One evening, the men arrive before U Thein Shwe has eaten dinner. Daw Thandar is still cooking. The men begin drinking and U Thein Shwe asks her to make food for his friends. While Daw Thandar is cooking, U Thein Shwe and the men come to the kitchen and ask her many questions about her husband. They ask her why she is working if she has a husband. Daw Thandar is nervous but answers their questions. She quickly finishes cooking and excuses herself from the house. The next day while eating his dinner, U Thein Shwe asks Daw Thandar to sit with him while he eats dinner. U Thein Shwe tells Daw Thandar that he will pay her more money if she treats him like her real husband. Daw Thandar is upset and scared. She tells U Thein Shwe that she is a good wife and does not want extra money. U Thein Shwe laughs and begins to tease her using sexual terms. Daw Thandar is scared and cries all the way home. Every evening, U Thein Shwe asks her this same question and teases her when she does not answer. Daw Thandar is scared and does not tell anyone about her problem. After two months, Daw Thandar finds another job and quits working for U Thein Shwe. U Thein Shwe is very angry when Daw Thandar tells him she is leaving. He comes to her new workplace and tells her new employer that he fired Daw Thandar for stealing money from him. Daw Thandar is fired by her new employer. U Thein Shwe calls her and says that she can return to work for him. Daw Thandar is frightened but feels that she has no choice. She fears that U Thein Shwe will become even more aggressive with her once she returns to his house.

ဒေါ်သန္တာညွန့်သည် အသက် ၃၅နှစ် ရှိသော အိမ်ထောင်ရှိ အမျိုးသမီး တယောက် ဖြစ်သည်။ သူမတွင် အေးအေး (၄ နှစ်) နှင့် အောင်ကိုကို (၆ နှစ်) ဟူသည့် ကလေး ၂ ယောက် ရှိသည်။ လွန်ခဲ့သည့် ၂ ပတ်က ဒေါ်သန္တာ၏ ခင်ပွန်း ဦးမောင်မောင်သည် ကားတိုက်မှုဖြစ်ပြီး ဒဏ်ရာ ပြင်းထန်စွာ ရရှိခဲ့ပြီး အလုပ်မလုပ်နိုင်ခဲ့ပေ။ ကလေးကျောင်းစရိတ်များ နှင့် မိသားစု စားဝတ်နေရေး ပြေလည်စေလိုသောကြောင့် ဒေါ်သန္တာသည် ၎င်းတို့မြို့နယ်ရှိ ချမ်းသာသော စီးပွားရေး လုပ်ငန်းရှင် ဦးသိန်းရွှေထံ၌ ထမင်းချက် နှင့် သန့်ရှင်းရေး အလုပ်တစ်ခုကို ရှာဖွေ လုပ်ကိုင်ခဲ့သည်။ ဒေါ်သန္တာ အလုပ်ရှာနေမှန်း သိသော ဆွေးမျိုးတယောက်က ဦးသိန်းရွှေနှင့် မိတ်ဆက်ပေးခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ဦးသိန်းရွှေသည် အိမ်ထောင်ရှိသူ ဖြစ်ပြီး ၎င်း၏ မိသားစုသည် သားသမီးများ၏ ပညာရေးကြောင့် နိုင်ငံခြားတွင် နေထိုင်ကြသည်။ အဝတ်လျှော်ရန် နှင့် အိမ်သန့်ရှင်းရေး လုပ်ရန် ဒေါ်သန္တာသည် ဦးသိန်းရွှေ၏ အိမ်သို့ မနက်တိုင်း လမ်းလျှောက်၍ သွားသည်။ ညနေဆိုလျှင် သူမသည် ဦးသိန်းရွှေအတွက် ညနေစာ ချက်ပြုတ်ပေးရသည်။ ပြီးလျှင် ဦးသိန်းရွှေ ညနေစာ စားသောက်ပြီးမှ ပန်းကန်များ ဆေးပေးရသောကြောင့် ညနေ အိမ်ပြန်ချိန်သည် မကြာခဏ နောက်ကျတတ်သည်။ ဦးသိန်းရွှေသည် အလွန် ရက်ရောပြီး ဒေါ်သန္တာအား လစာ ကောင်းကောင်း ပေးသည်။ သူမ အလုပ်စလုပ်သည့် ပထမလတွင် ဦးသိန်းရွှေက သူမအား ဘောနပ်စ် ၅သောင်းကျပ် ပေးပြီး ညနေများတွင် နောက်ကျသည်အထိ နေပေးသည့်အတွက် ကျေးဇူးတင်ကြောင်း ပြောသည်။

ညနေများတွင် ဦးသိန်းရွှေသည် ညနေစာ စားပြီးနောက် သူ၏ သူငယ်ချင်းတချို့အား အရက်၊ ဘီယာသောက်သုံးရန် သူ၏ အိမ်သို့ ဖိတ်လေ့ရှိသည်။ ဒေါ်သန္တာသည် ထိုလူများနှင့်အတူ အိမ်တွင် ရှိနေရသည်ကို စိတ်မသက်မသာ ဖြစ်ရပြီး အိမ်ပြန်နိုင်ရန်အတွက် သန့်ရှင်းရေးကို မြန်မြန် ပြုလုပ်သည်။ တညနေ၌ ဦးသိန်းရွှေ ညနေစာ မစားရသေးမီ သူ၏ သူငယ်ချင်းများ ရောက်လာကြသည်။ ဒေါ်သန္တာကတော့ ညနေစာ ချက်ပြုတ်နေဆဲ ဖြစ်သည်။ အရက်စသောက်ကြစဉ် ဦးသိန်းရွှေမှ သူ၏ သူငယ်ချင်းများအတွက် အမြည်းပြုလုပ်ပေးရန် သူမအား ပြောသည်။ ဒေါ်သန္တာ ချက်ပြုတ်နေစဉ် ဦးသိန်းရွှေ နှင့် သူလူများသည် မီးဖိုချောင်ထဲသို့ ဝင်လာကြပြီး ဒေါ်သန္တာအား သူမ၏ ယောက်ျားအကြောင်းကို မေးကြသည်။ သူမအား ယောက်ျားရှိလျက်နှင့် ဘာကြောင့် အလုပ်လုပ်ရတာလဲဟု မေးကြသည်။ သူမ စိတ်အနှောင့်အယှက် ဖြစ်သော်လည်း မေးခွန်းများအား ဖြေခဲ့ပါသည်။ သူမသည် အလျင်အမြန် ချက်ပြုတ်ပြီး ထိုအိမ်မှ ပြန်ခဲ့ပါသည်။ နောက်တနေ့ ဦးသိန်းရွှေ ညနေစာ စားနေစဉ်တွင် ဒေါ်သန္တာအား သူနှင့်အတူ ထိုင်ရန် ပြောသည်။ ထို့နောက် ဦးသိန်းရွှေမှ ၎င်းအား သူမ၏ တကယ့် ယောက်ျားကဲ့သို့ ဆက်ဆံလျှင် ပိုက်ဆံ ပိုပေးမည်ဟု ဒေါ်သန္တာအား ပြောသည်။ ဒေါ်သန္တာက စိတ်ပျက် ကြောက်ရွံ့သွားသည်။ ဒေါ်သန္တာက သူမသည် ဇနီးကောင်း တယောက်ဖြစ်ပြီး အပိုပိုက်ဆံ မလိုချင်ကြောင်း ပြောသည်။ ဦးသိန်းရွှေမှ ရယ်မောလိုက်ပြီး သားပြော မယားပြော ပြောကာ စသည်။ ဒေါ်သန္တာသည် ကြောက်ရွံ့သွားပြီး အိမ်အပြန် လမ်းတလျှောက်လုံး ငိုလာခဲ့သည်။ ဦးသိန်းရွှေမှ ညနေတိုင်း သူမအား မေးခွန်းတွေ မေးပြီး သူမ မဖြေသောအခါ သူမအား စသည်။ ဒေါ်သန္တာကြောက်ရွံ့သွားပြီး သူမပြဿနာအား အခြား မည်သူ့ကိုမှ မပြောခဲ့ပေ။ ၂လကြာပြီးနောက် ဒေါ်သန္တာက အခြားအလုပ်တစ်ခု ရှာတွေ့သွားပြီး ဦးသိန်းရွှေထံမှ အလုပ်ထွက်ခဲ့သည်။ ဦးသိန်းရွှေသည် ဒေါ်သန္တာ အလုပ်ထွက်သွား သောအခါ အလွန် စိတ်ဆိုးသွားသည်။ သူသည် သူမ၏ အလုပ်အသစ်သို့ လိုက်လာပြီး ဒေါ်သန္တာသည် သူ၏ ပိုက်ဆံများ ခိုးယူသွားသောကြောင့် သူ အလုပ်ထုတ်ပစ်လိုက်ကြောင်း သူမ၏ အလုပ်ရှင်အသစ်အား ပြောသည်။ ထို့ကြောင့် ဒေါ်သန္တာ အား သူမ အလုပ်ရှင်အသစ်မှ အလုပ်ထုတ်ပစ်လိုက်သည်။ ဦးသိန်းရွှေမှ သူမအား သူထံ၌ ပြန်၍ အလုပ်လုပ်ရန် ပြောသည်။ ဒေါ်သန္တာသည် ကြောက်ရွံ့ပြီး သူမတွင် ရွေးချယ်စရာလမ်းမရှိဟု ခံစားရသည်။ ဦးသိန်းရွှေအိမ်တွင် ပြန်လည် အလုပ်လုပ်ပါ က သူသည် ပိုမို၍ ဒေါသကြီးမည်ကို သူမ ကြောက်သည်။

Handout 4.1.4: Fact Scenario - 2
ဝေငှစာရွက် (၄.၁.၄) - ဖြစ်ရပ်ဇာတ်ညွှန်း - ၂

Phyu Phyu and Tun Tun have been married for 8 years and have two children, 3 and 6. Phyu Phyu is pregnant with their third child. Tun Tun works for the government. Phyu Phyu earns money by sewing at home. Tun Tun likes to go out each evening and drink with his friends. When he comes home he is drunk and aggressive. Most nights, Tun Tun shouts at Phyu Phyu and calls her name. Sometimes he will pull her hair or slap her. The neighbors often hear Tun Tun shouting and calling Phyu Phyu names.

One night, Tun Tun comes home very drunk. He is angry about work and begins shouting at Phyu Phyu. She begs him to stop because the children are sleeping. This makes Tun Tun even angrier. He shoves Phyu Phyu hard causing her to fall backward. Phyu Phyu begins to cry, but does not try to get up. Tun Tun shouts at her calling her names and telling her to stand up. When Phyu Phyu does not move, Tun Tun kicks her in the back and stomach. Fearing for her unborn child, Phyu Phyu crawls to her knees to get away from Tun Tun. He storms out of the house. The next day, Phyu Phyu has bruises on her back and stomach. She is worried that their baby has been hurt, but she is afraid to go to the doctor because she does not want to tell him what happened.

ဖြူဖြူ နှင့် ထွန်းထွန်း အိမ်ထောင်ကျတာ ၈ နှစ်ရှိပြီ။ သူတို့မှာ ကလေး ၂ ယောက်ရှိသည်။ တယောက်က ၃ နှစ် နဲ့ နောက်တယောက် ၆ နှစ် ဖြစ်သည်။ အခု ဖြူဖြူက တတိယကလေး ကိုယ်ဝန် လွယ်ထားရ သည်။ ထွန်းထွန်းသည် အစိုးရရုံးမှာ အလုပ်လုပ်ပြီး ဖြူဖြူသည် အိမ်မှာ စက်ချုပ်ပြီး ဝင်ငွေရှာသည်။ ထွန်းထွန်းသည် ညနေများတွင် အပြင်ထွက်ပြီး ၎င်း၏သူငယ်ချင်းများနှင့် အရက်သောက်လေ့ ရှိပြီး အိမ်ပြန်လာလျှင် အမြဲမူးပြီး ဒေါသကြီးလေ့ ရှိသည်။ ညများ၌ ထွန်းထွန်းသည် ဖြူဖြူကို အော်ငေါက်၍ နာမည် ခေါ်လေ့ရှိသည်။ တခါတလေကျလျှင် ဆံပင်ဆွဲ ပါးရိုက်တာတွေ လုပ်လေ့ရှိတယ်။ ထွန်းထွန်း အော်ငေါက်၍ ဖြူဖြူနာမည် ခေါ်သည်ကို အိမ်နီးခြင်းများလည်း ကြားကြသည်။

တညတွင် ထွန်းထွန်း အရက်မူးပြီး အိမ်ပြန်လာသည်။ သူက အလုပ်ကြောင့် စိတ်တိုနေပြီး ဖြူဖြူကို အော်ငေါက်တော့သည်။ ဖြူဖြူက ကလေးတွေ အိပ်နေတယ်လို့ ပြောပြီး ထွန်းထွန်းအား မအော်ငေါက်ရန် တောင်းပန်သည်။ အဲ့လို တောင်းပန်သည်က ထွန်းထွန်းကို ပိုပြီး စိတ်တိုစေပြီး ထွန်းထွန်းက ဖြူဖြူကို တွန်းထိုးလိုက်သောကြောင့် ဖြူဖြူ နောက်လန်လဲကျသွားသည်။ ဖြူဖြူက စတင် ငိုကြွေးပြီး လဲကျနေရာက ထဖို့တော့ မကြိုးစားတော့ပါ။

ထွန်းထွန်းက သူမနာမည်ကို အော်ငေါက်ခေါ်ဆိုပြီး မတ်တပ်ထရန် ပြောသည်။ ဖြူဖြူက မထသည့်အခါ ထွန်းထွန်းက သူမ၏ ကျော နှင့် ဗိုက်အား ကန်ကြောက်လိုက်သည်။ ဖြူဖြူက ဗိုက်ထဲက ကလေးထိမှာ ကြောက်၍ ထွန်းထွန်းနှင့် ဝေးရာဆီ ဝမ်းလျားမောက်သွားသည်။ ထွန်းထွန်းကတော့ ဒေါနှင့် မောနှင့် အပြင်ထွက်သွားသည်။ နောက်တနေ့မှာတော့ ဖြူဖြူ၏ ကျောနှင့် ဗိုက်တွင် ပွန်းရာပဲ့ရာများနှင့် ဖြစ်နေသည်။ ဖြူဖြူက ကလေးကို ထိသွားမှာတော့ စိုးရိမ်သော်လည်း ဆရာဝန်ဆီ သွားပြရမှာလဲ ကြောက်သည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် သူမ ဘာဖြစ်လို့ ဒီလို ဒဏ်ရာတွေ ရခဲ့တယ်ဆိုတာကို ဆရာဝန်ကို မပြောပြချင်၍ ဖြစ်သည်။

HANDOUT 4.1.5: Fact Scenario - 3 ဝေငှစာရွက် (၄.၁.၅) - ဖြစ်ရပ်ဇာတ်ညွှန်း - ၃

Hnin Phyu is 14 years old. For one year, Hnin Phyu has been living with her aunt and uncle because her parents went to work in Thailand. Hnin Phyu's aunt and uncle have no children. Aunty Sandar works as a teacher in a government school. Uncle Than Zaw Myint sometimes drives a taxi.

Over the last year, Uncle Than Zaw Myint has taken a special interest in Hnin Phyu. He brings her special treats and takes her to the market to buy Western-style clothing. Uncle Than Zaw Myint takes Hnin Phyu on these special trips after school while Aunty Sandar is still working. On some afternoons, Uncle Than Zaw Myint is tired and resting when Hnin Phyu arrives home from school. On these days, Uncle Than Zaw Myint asks Hnin Phyu to lie down and rest with him. He will ask Hnin Phyu to rub his back. Sometimes Uncle Than Zaw Myint will rub Hnin Phyu's back. Two weeks ago, Uncle Than Zaw Myint started to touch Hnin Phyu in other places on her body over and under her clothes. Hnin Phyu became very afraid and tried to move away from Uncle Than Zaw, but each time he would hold her firmly by the arm. Hnin Phyu would freeze because she was scared. After each time that this happened, Uncle Than Zaw would take her to the market and buy her candy or a snack. Hnin Phyu does not want Uncle Than Zaw to touch her anymore, but she is afraid to tell Aunty Sandar. She also does not want her parents to know.

နှင်းဖြူက အသက် ၁၄ အရွယ် ဖြစ်သည်။ နှင်းဖြူ၏ မိဘများသည် ထိုင်းနိုင်ငံ၌ အလုပ်သွားလုပ်နေသောကြောင့် နှင်းဖြူ သည် သူမ၏ အဒေါ်နှင့် ဦးလေးတို့အိမ်တွင် နေသည်မှာ ၁ နှစ် ရှိပြီ ဖြစ်သည်။ နှင်းဖြူ၏ အဒေါ်နှင့် ဦးလေးတွင် သားသမီး မရှိချေ။ အဒေါ်ဖြစ်သူ ဒေါ်စန္ဒာသည် အစိုးရ ကျောင်းဆရာမတစ်ဦး ဖြစ်ပြီး ဦးလေးဦးသန်းဇော်မြင့်သည် တခါတရံ တက္ကသိုလ် မောင်းပါသည်။

တနှစ်ခန့် ကြာသည့်အခါတွင် ဦးလေးဦးသန်းဇော်မြင့်သည် နှင်းဖြူအား စိတ်ဝင်စားမှု ရှိလာသည်။ သူက နှင်းဖြူကို ဈေးများသို့ ခေါ်သွားပြီး ခေတ်ပေါ်အင်္ကျီများ ဝယ်ပေး၍ ကောင်းကောင်းဆက်ဆံသည်။ နှင်းဖြူ ကျောင်းဆင်းလာချိန်တွင် ဦးလေးဦးသန်းဇော်မြင့်က နှင်းဖြူကို ထိုကဲ့သို့ အပြင်ကို ခေါ်ထုတ်သွားတတ်သည်။ ဒေါ်လေးကတော့ အလုပ်တွေ လုပ်နေ ဆဲဖြစ်သည်။ တချို့ နေ့လည်ခင်းများတွင် နှင်းဖြူ ကျောင်းက အိမ်ကိုပြန်ရောက်နေသည့်အချိန်များ၌ ဦးလေး ဦးသန်းဇော်မြင့် က ပင်ပန်းလို့ ဆိုပြီး အိမ်မှာ အနားယူနေလေ့ ရှိသည်။ ထိုကဲ့သို့သော နေ့ရက်များတွင် ဦးလေးဦးသန်းဇော်မြင့်က နှင်းဖြူကို ၎င်းနှင့်အတူ လဲလျောင်းခိုင်းပြီး အနားယူစေသည်။ ပြီးလျှင် သူ့ရဲ့ကျောကို နှင်းဖြူကို ပွတ်စေသည်။ တခါတလေဆိုလျှင် ဦးလေးဦးသန်းဇော်မြင့်က နှင်းဖြူရဲ့ကျောကိုလည်း ပွတ်သည်။ ၂ ပတ်ခန့်ကြာ သည့်အခါတွင် ဦးလေး ဦးသန်းဇော်မြင့်က နှင်းဖြူ၏ အင်္ကျီအောက်က ခန္ဓာကိုယ်အခြားနေရာတွေကို စပြီး တိုထိသည်။ နှင်းဖြူက ကြောက်ရွံ့လာပြီး ဦးလေးနဲ့ ဝေးဝေးမှာ နေဖို့ ကြိုးစားသည်။ သို့သော် ဦးလေးက သူ့လက်မောင်းတွေနဲ့ သူမကို မြဲမြဲကိုင်ထားသည်။ နှင်းဖြူက ကြောက်ရွံ့လာသောကြောင့် မှင်တက်သွားသည်။ အဲ့လိုဖြစ်ပြီးသည့်အခါတိုင်း ဦးလေးက သူမကို ဈေးကို ခေါ်သွားပြီး ချိုချဉ် (သို့) မုန့်တွေ ဝယ်ပေးသည်။ နှင်းဖြူက ဦးလေးရဲ့ အဲ့လို အကိုင် မခံချင်ပါ။ သို့သော် သူမက အဒေါ်ကို ပြောရမှာလည်း ကြောက်ပြီး မိဘများကိုလည်း မသိစေချင်ပေ။

Handout 4.1.6: Fact Scenario - 4
ဝေငှ စာရွက် (၄.၁.၆) - ဖြစ်ရပ်ဇာတ်ညွှန်း - ၄

May Thu Win is an 18-year-old university student. May Thu Win shares an apartment with two other female students. Every day, May Thu Win and her friends must find transportation to the university to attend classes. On most days, the three women travel together in a shared taxi. On Wednesday evenings, May Thu Win has a class that does not end until 8 PM. On these nights, she tries to find another female student to share a taxi, but it is not always possible.

This past Wednesday night, May Thu Win could not find another female student to share a taxi and she had to hire one alone. As May Thu Win was riding in the taxi, the driver started to ask her many questions about her family and who she was living with. May Thu Win tried to ignore the driver, but he kept asking many questions. The driver asked May Thu Win for her phone number, but she pretended not to hear him. When the car stopped in front of May Thu Win's house, she jumped out immediately. She then walked around to the driver's side to hand him the money. When she put out her hand to pay, the driver grabbed her hand through the open window and would not let go. May Thu Win was very scared and kept pulling away, but the driver would not let go. He told her she was very beautiful and that he would come to pick her up in the morning. The driver let go of her hand and she ran inside crying. One hour later, her phone rang. It was the driver calling to tell her that he would come in the morning to pick her up. May Thu Win started to cry again. Her roommates are also afraid and do not know what to do. They do not know how the driver got May Thu Win's phone number.

မေသူဝင်းသည် အသက် ၁၈ နှစ်သော တက္ကသိုလ်ကျောင်းသူတစ်ယောက် ဖြစ်သည်။ သူမသည် အခြား မိန်းကလေးကျောင်းသူ ၂ ယောက်နှင့်အတူ တိုက်ခန်းငှားနေပါသည်။ မေသူဝင်း နှင့် သူမ၏ သူငယ်ချင်းများသည် ကျောင်းတွင် အတန်းတက်ရန်အတွက် မည်သို့ သွားရမည်ကို နေ့စဉ် ရှာဖွေ ကြရသည်။ အများအားဖြင့် သူငယ်ချင်း ၃ ယောက် တက္ကစီ အတူ ငှားစီးသွားကြသည်။ ဗုဒ္ဓဟူးနေ့ ညနေများတွင် မေသူဝင်း၏ အတန်းသည် ၈ နာရီမှ ဆင်းသည်။ ထိုကဲ့သို့သော ညများတွင် သူမကသည် တက္ကစီ အတူစီးဖို့ အခြား မိန်းကလေးသူငယ်ချင်းကို ရှာရပါသည်။ သို့သော် အမြဲတမ်းတော့ အတူပြန်မယ့် သူငယ်ချင်းရဖို့ မဖြစ်နိုင်ပါ။

လွန်ခဲ့သည့် ဗုဒ္ဓဟူးနေ့ည၌ မေသူဝင်းသည် အတူပြန်မယ့် မိန်းကလေးသူငယ်ချင်း ရှာမတွေ့သော ကြောင့် တယောက်တည်း တက္ကစီ ငှားစီးလာခဲ့သည်။ တက္ကစီပေါ်တွင် တက္ကစီဒရိုင်ဘာက မေသူဝင်းကို သူမ မိသားစုအကြောင်း နဲ့ သူမ မည်သူများဖြင့် နေသလဲဟုသည့် မေးခွန်းမျိုးတွေ မေးလာပါသည်။ မေသူဝင်းက ဒရိုင်ဘာကို မသိကျိုးကျွန် ပြုဖို့ ကြိုးစားသည်။ သို့သော် ဒရိုင်ဘာက မေးခွန်းအများကြီးကို ဆက်မေးနေပါသည်။ ထို့ပြင် ဒရိုင်ဘာက သူမ၏ ဖုန်းနံပါတ်ကို မေးသည်။ သို့သော် သူမက မကြားချင်ဟန်ဆောင်လိုက်ပါသည်။ မေသူဝင်း၏အိမ်ရှေ့တွင် ကားရပ်သည့်အခါ သူမက ချက်ချင်းပဲ ကားပေါ်က ခုန်ဆင်းလိုက်သည်။ ထို့နောက် သူမက ဒရိုင်ဘာဘက်အခြမ်းကို သွားပြီး တက္ကစီခ ပေးပါသည်။ ပိုက်ဆံပေးဖို့ လက်လှမ်းမီလိုက်တဲ့အခါတွင် ဒရိုင်ဘာက ကားတံခါးပေါက်ကနေ သူမလက်ကို ဆွဲကိုင်လိုက်ပြီး မလွှတ်ပေးတော့ချေ။ မေသူဝင်းက အရမ်းကြောက်သွားပြီး လက်ကို ပြန်ဆွဲယူသည်။ သို့သော် ဒရိုင်ဘာက မလွှတ်ပေးပါ။ ပြီးလျှင် သူက သူမ အရမ်းလှတယ်ဟု ပြောပြီး မနက်ကျရင်လဲ သူလာကြိုမယ်လို့ ပြောပါသည်။ ဒရိုင်ဘာက လက်ကို လွှတ်ပေးလိုက်တဲ့အခါ သူမက ငိုပြီး အိမ်ထဲကို ပြေးဝင်သွားသည်။ တနာရီလောက် ကြာသောအခါ သူမဆီကို ဖုန်းဝင်လာပါသည်။ ဖုန်းဆက်သည့်သူကတော့ ခုနက ဒရိုင်ဘာပဲ ဖြစ်ပါသည်။ ဖုန်းထဲတွင် သူက မနက်ကျရင် သူမကို လာကြိုမည်ဟု ပြောပါသည်။ မေသူဝင်းက ထပ်ငိုပြန်သည်။ သူမ၏ အခန်းဖော်များကလည်း ကြောက်နေကြပြီး ဘာလုပ်ရမှန်း မသိကြပါဘူး။ အခုလောလောဆယ်မှာတော့ ဒရိုင်ဘာက မေသူဝင်းဖုန်းနံပါတ်ကို မည်သို့ ရသွားသည်ကို ၎င်းတို့တွေ သိချင်နေကြသည်။

Handout 4.1.7: Fact Scenario - 5
ဝေငှစာရွက် (၄.၁.၇) - ဖြစ်ရပ်ဇာတ်ညွှန်း - ၅

Nu Thazin is 20 years old. Both of her parents are very old and no longer able to work. Nu Thazin is the only child and needs to support her parents. She earns only a few thousand kyats per day as an assistant at a local tailor shop. Nu Thazin learns through a friend that there are high paying jobs in Yangon. Nu Thazin asks her friend how she can get one of these jobs. Her friend introduces her to a man named Min Zaw. Min Zaw tells Nu Thazin that he can get her a high paying job in Yangon. Nu Thazin is very excited for this opportunity. Min Zaw tells Nu Thazin that he will help her with transportation to Yangon and a place to live with other young women for a fee of 50,000 MMK.

Nu Thazin borrows the money from a friend and meets Min Zaw the following week. Min Zaw drives Nu Thazin to Yangon. He takes her to an apartment where she meets three other young women. Min Zaw introduces these women as her co-workers. He tells her that she will share the apartment and the women will take her to her work place that evening. At 9 PM, the women give Nu Thazin Western clothing to wear and take her to a large KTV club. The women tell Nu Thazin that her job is to entertain the male customers and that they will show her what to do. Nu Thazin is afraid and upset, but she has no money to leave Yangon.

နုသဇင်သည် အသက် ၂၀ ရှိသော မိန်းကလေးတစ်ယောက် ဖြစ်ပါသည်။ သူမ မိဘများသည် အသက်အရွယ် ကြီးရင့်ကြပြီး အလုပ်မလုပ်နိုင်တော့ချေ။ ထို့ကြောင့် နုသဇင်က တဦးတည်းသော သမီးဖြစ်သောကြောင့် မိဘများကို ထောက်ပံ့နေရသည်။ သူမသည် သူမတို့မြို့ရှိ စက်ချုပ်ဆိုင်တွင် လုပ်ပြီး တရက်ကို ပိုက်ဆံအနည်းငယ်ပဲ ရပါသည်။ ရန်ကုန်မှာဆို လစာကောင်းသည့် အလုပ်များ ရှိသည်ဟု သူငယ်ချင်းတယောက်ဆီမှ နုသဇင် သိရသည်။ နုသဇင်က ထိုကဲ့သို့သော အလုပ်မျိုးကို သူမ မည်သို့ ရနိုင်မည်လဲဟု သူမသူငယ်ချင်းကို မေးသည့်အခါ သူမ သူငယ်ချင်းက မင်းဇော်ဆိုသည့် လူတယောက်နှင့် မိတ်ဆက်ပေးသည်။ မင်းဇော်က သူမအတွက် ရန်ကုန်မှာ လစာကောင်းသည့် အလုပ် ရှာပေးနိုင်သည်ဟု ပြောသည်။ နုသဇင်က ထိုအခွင့်အရေးအတွက် စိတ်လှုပ်ရှား ဝမ်းသာသွားသည်။ မင်းဇော်က နုသဇင်ကို ရန်ကုန်သွားရန် နှင့် ရန်ကုန်မှာ တလ ၅သောင်းကျပ် ပေးရပြီး အခြား မိန်းကလေးများနှင့် အတူနေလို့ရသည့် နေရာတခု သူ ကူညီပေးမည်ဟု ပြောသည်။

ထို့ကြောင့် နုသဇင်က သူငယ်ချင်းတယောက်ဆီမှ ပိုက်ဆံချေးပြီး မင်းဇော်နှင့် နောက်တပတ်မှာ တွေ့ဆုံပြီးလျှင် မင်းဇော်က နုသဇင်ကို ရန်ကုန်ကို ကားမောင်း၍ပို့ပေးပါသည်။ ရန်ကုန်ရောက်လျှင် တိုက်ခန်းတခုဆီကို ခေါ်သွားသည်။ ထိုတိုက်ခန်းတွင် သူမသည် အခြားအမျိုးသမီးငယ် ၃ ယောက်နှင့် တွေ့သည်။ မင်းဇော်က အဲ့ဒီအမျိုးသမီးငယ်လေးတွေက သူမ၏ လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များ ဖြစ်သည်ဟု ပြောပြီး မိတ်ဆက်ပေးသည်။ ထို့နောက် သူမကို ၎င်းတို့နှင့် ဤတိုက်ခန်းတွင် အတူနေရမည် ဖြစ်ပြီး ညနေရောက်လျှင် ၎င်းတို့ကပဲ သူမကို အလုပ်ဆီကို ခေါ်သွားပေးမည်ဟု ပြောသည်။ ည ၉နာရီ၌ ၎င်းအမျိုးသမီးများသည် နုသဇင်အား အနောက်တိုင်းခေတ်ပေါ်ဝတ်စုံ ဝတ်ဆင်စေပြီး သူမကို KTV ကလပ်ဆီကို ခေါ်သွားသည်။ နုသဇင်၏ အလုပ်က အမျိုးသားဖောက်သည်များကို ဖျော်ဖြေပေးဖို့ ဖြစ်ပြီး သူမ ဘာလုပ်ရမယ်ဆိုတာကို ၎င်းတို့က ပြောလိမ့်မည်ဟု ထိုအမျိုးသမီးများက ပြောပြသည်။ နုသဇင်က ကြောက်လဲကြောက် စိတ်လဲ ပျက်သွားသည်။ သို့သော်လည်း သူမ ရန်ကုန်မှ ပြန်ရန် သူမတွင် ပိုက်ဆံမရှိချေ။

Handout 4.1.8: Fact Scenario - 6
ဝေငှ စာရွက် (၄.၁.၈) - ဖြစ်ရပ်ဇာတ်ညွှန်း - ၆

Win is 25-year-old member of the LGBT community. Win received a scholarship to study abroad and has a master's degree in International Human Rights. He works for a civil society organization that has seven offices across Myanmar and travels frequently around the country. Win is invited to Yangon by UNAIDS to attend a conference as a representative of his CSO. Win travels to Yangon by plane and decides to stay with some friends in Thamwe Township to save money. The conference is being held at the Park Royal in downtown Yangon. Win takes the bus to the conference each day. On the third day of the conference he decides to meet some friends for dinner.

At 10 PM that night he takes the bus back to Thamwe. As Win gets off the bus, he notices a group of young men drinking near the bus stop. The men begin to yell at Win calling him "gay" and other insulting names. Win ignores them, but they follow. Win starts to walk faster and faster. The men catch up to him and begin pushing and shoving. Win falls to the ground. The men begin kicking and tearing at his clothes. Win tries to fight them off, but they continue. The men kick him in the back, in the stomach, and in his face while continuing to call him names.

Finally, a taxi pulls up and the driver yells at them to stop. The driver takes out his cell phone and threatens to video the assault. The young men run away. Win is bleeding from his nose and mouth. He is having trouble catching his breath and fears that one of his ribs may be broken. The taxi driver takes Win to the home of his friend. Win's friend is very angry and insists that they call the police, but Win is afraid and does not want anyone to know.

ဝင်းသည် အသက် ၂၅ နှစ် အရွယ်ရှိသော LGBT တယောက် ဖြစ်သည်။ ဝင်းသည် နိုင်ငံခြားတွင် ပညာဆည်းပူးရန် စကောလားရှစ် ရရှိပြီး နိုင်ငံတကာ လူ့အခွင့်အရေး မာစတာဘွဲ့ ရရှိခဲ့သည်။ သူသည် လူမှုအဖွဲ့အစည်း တစ်ခုတွင် အလုပ်လုပ်နေသည်။ ထိုအဖွဲ့အစည်းသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ရုံးပေါင်း ၇ ခု ရှိပြီး ဝင်းသည် မကြာခင် ဆိုသလို ခရီးများ ထွက်ရပါသည်။ ဝင်းအား မိမိအဖွဲ့အစည်း၏ ကိုယ်စားလှယ် အဖြစ်ဖြင့် ရန်ကုန်၌ အစည်းအဝေး တက်ရောက်ရန် UNAIDS မှ ဖိတ်ကြားခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ဝင်းသည် လေယာဉ်ဖြင့် ရန်ကုန်သို့ လာခဲ့ပြီး ငွေကြေး အကုန်အကျ သက်သာစေရန် တာမေ့ရှိို ၎င်း၏သူငယ်ချင်းအချို့နှင့် အတူနေရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။ အစည်းအဝေးအား ရန်ကုန်မြို့လယ်ရှိ Park Royal တွင် ကျင်းပသည်။ ဝင်းက နေ့တိုင်း ဘတ်စ်ကားစီး၍ အစည်းအဝေးသို့ သွားသည်။ အစည်းအဝေး တတိယမြောက်နေ့တွင် ဝင်းသည် သူငယ်ချင်း အချို့နှင့် ညနေစာ အတူစားရန် ဆုံးဖြတ်လိုက်သည်။

ထိုနေ့ည၌ ည ၁၀ နာရီအချိန်မှ ဝင်းသည် တာမေ့သို့ ဘတ်စ်ကားဖြင့် ပြန်လာခဲ့သည်။ ဝင်း ဘတ်စ်ကားပေါ်မှ ဆင်းသည့်အခါတွင် ဘတ်စ်ကား မှတ်တိုင်၌ လူငယ်တစ်စု အရက်သောက်နေကြသည်ကို သတိထားမိသည်။ ထိုလူများက ဝင်းကို "အခြောက်"ဟု အော်ခေါ်ကြသည်။ ဝင်းက မကြားချင်ယောင်ဆောင်သော်လည်း သူတို့က နောက်မှ လိုက်လာကြသည်။ ဝင်းက မြန်မြန် လမ်းလျှောက်သည်။ ထိုလူတွေက ဝင်းကို မှီသွားတဲ့အခါ တွန်းဖယ် တိုးကြိတ်ကြသည်။ ထို့ကြောင့် ဝင်းက မြေကြီးပေါ်သို့ လဲကျသွားသည်။ ထိုလူတွေက ဝင်းကို စ ကန်ကြပြီး သူ့အင်္ကျီများကို ဆွဲဆုတ်လိုက် ကြသည်။ ဝင်းက ၎င်းတို့ကို ပြန်လည် တိုက်ခိုက်ရန် ကြိုးစားသော်လည်း သူတို့က ဝင်းကို ဆက်ပြီး တိုးဖယ်နေကြဆဲ ဖြစ်သည်။ ထိုလူတွေက ဝင်းရဲ့ နာမည်ကို အော်ခေါ်လျက် ဝင်းကို နောက်ကျောများ၊ ဝမ်းဗိုက် နှင့် သူ့မျက်နှာကို ကန်ကြောက်ကြသည်။

နောက်ဆုံးတွင် တက္ကစီတစ် ဧရာလားပြီး ကားဆရာက ၎င်းတို့အား ထိုးကြိတ်မှု ရပ်တန့်ရန် အော်လိုက်သည်။ ထို့နောက် ကားဆရာက သူ့ရဲ့ ဖုန်းကို ထုတ်လိုက်ပြီး ထိုလူများကို ဗီဒီယို ရိုက်မည်ဟု ခြိမ်းခြောက်လိုက် သောအခါမှ ထိုလူငယ်များ ပြေးသွားကြသည်။ ဝင်း၏ နှာခေါင်း နှင့် ပါးစပ်မှ သွေးတွေ ထွက်နေသည်။ ဝင်းသည် အသက်ရှူရသည် မှာလည်း ခက်ခဲနေပြီး နံရိုးများ ကျိုးသွားမည်ကို ကြောက်နေသည်။ ကားဆရာက ဝင်းကို ဝင်း၏သူငယ်ချင်းအိမ်ကို ခေါ်ပေးသွားသည်။ ဝင်း၏ သူငယ်ချင်းများက အလွန်စိတ်ဆိုးနေပြီး ရဲကို ဖုန်းဆက်ပြီး တိုင်ချင်ကြသည်။ သို့သော် ဝင်းက ကြောက်ပြီး မည်သူ့ကိုမှ မသိစေချင်ဘူး။

Module 4.2: SGBV in your community

အစီအစဉ် (၄.၂) - လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းရှိ လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာနှင့် ကျားမရေးရာအခြေပြု အကြမ်းဖက်မှု

Purpose of Session: To engage participants in a discussion about SGBV in their community, identify existing resources, identify missing services, and create ideas for filling those gaps.

အစီအစဉ်၏ရည်ရွယ်ချက် - သင်တန်းသူ၊ သားများအား လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းရှိ လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာနှင့် ကျားမရေးရာ အခြေပြု အကြမ်းဖက်မှုအကြောင်း ဆွေးနွေးစေရန်၊ တည်ရှိနေသော အရင်းအမြစ်များအား ဖော်ထုတ်ရန်၊ ကွာဟချက်များ (သို့) မရှိသော၊ လစ်ဟာနေသောအရင်းအမြစ်များကို ဖော်ထုတ်ရန် နှင့် ထိုကွာဟလစ်ဟာချက်များအား ဖြည့်ဆည်း ရန်အတွက် နည်းလမ်းများ (စိတ်ကူးစိတ်သန်းများ) စဉ်းစားဖန်တီးရန်။

Outcomes, Skills and Methodologies

ရလဒ်များ၊ ကျွမ်းကျင်မှုများနှင့် သင်ကြားရေးနည်းစနစ်များ

<p>Outcomes:</p>	<p>ရလဒ်များ</p>
<p>As a result of this session participants will be able to:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Identify the types of SGBV occurring in their community. • Identify the resources that already exist to prevent and/or reduce SGBV in their community. • Generate ideas for increasing resources for SGBV survivors in their community. 	<p>ဤအစီအစဉ်မှ သင်တန်းသူ၊သားတို့သည် အောက်ပါတို့ကို လုပ်ဆောင်နိုင်ပါလိမ့်မည်။</p> <ul style="list-style-type: none"> • လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းတွင် ဖြစ်ပွားနေသော လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာနှင့် ကျားမရေးရာ အခြေပြု အကြမ်းဖက်မှု အမျိုးအစားများကို ဖော်ထုတ်လာ နိုင်ရန်။ • လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းတွင် ဖြစ်ပွားနေသော လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာနှင့် ကျားမရေးရာအခြေပြု အကြမ်းဖက်မှု များကို လျော့ချကာကွယ်တားဆီးရန် ရှိနေသော အရင်းအမြစ်များကို ဖော်ထုတ် လာနိုင်ရန်။ • လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းအတွင်းရှိ လွတ်မြောက်လာသူ အား ပံ့ပိုးကူညီရန် အရင်းအမြစ် အမျိုးအစား၊ အရည်အတွက်များ တိုးတက်လာစေရန် အကြံဉာဏ်များ ဖော်ထုတ်ခြင်း။

<p>Skills:</p>	<p>ကျွမ်းကျင်မှုများ</p>
<p>In this session participants will practice the following skills:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Discussion • Presentation • Critical Thinking • Analysing 	<p>ဤအစီအစဉ်တွင် သင်တန်းသူ၊သားများသည် အောက်ဖော်ပြပါ ကျွမ်းကျင်မှုများ ရရှိစေရန် လေ့ကျင့်ကြမည်။</p> <ul style="list-style-type: none"> • ဆွေးနွေးခြင်း • တင်ပြခြင်း • နှိုက်နှိုက်ချွတ်ချွတ်စဉ်းစားတွေးခေါ်ခြင်း • စိစစ်ပိုင်းခြားခြင်း

<p>Methodologies:</p>	<p>သင်ကြားရေးနည်းစနစ်များ</p>
<p>In this session participants will practice the following training methodologies:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Brainstorming • Small Group discussion • Drawing • Personal reflection 	<p>ဤအစီအစဉ်တွင် သင်တန်းသူ၊သားများသည် အောက်ဖော်ပြပါ သင်ကြားနည်း နည်းပညာများကို လေ့ကျင့်ကြမည်။</p> <ul style="list-style-type: none"> • ကြိုတင်ကြံဆတွေးတောခြင်း • အုပ်စုငယ်များဖွဲ့၍ ဆွေးနွေးခြင်း • ပုံရေးဆွဲခြင်း • မိမိကိုယ်ကိုယ် သုံးသပ်ခြင်း

Rule of Law Principles

တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး မူများ

<p>The following rule of law principles are relevant to this session:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Equality • Non-discrimination • Accountability to the law • Access to Justice • Human rights 	<p>ဤအခန်းသည် အောက်ပါ တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး စည်းမျဉ်းများ နှင့်စပ်ဆိုင်ပါသည်။</p> <ul style="list-style-type: none"> • တန်းတူညီမျှခြင်း • ခွဲခြားဆက်ဆံမှုမရှိခြင်း • ဥပဒေအရတာဝန်ခံမှုရှိခြင်း • တရားမျှတမှုလက်လှမ်းမီမှုရှိခြင်း • လူ့အခွင့်အရေးများ
--	--

Preparation

ပြင်ဆင်ပုံ

<p>Materials:</p> <p>For this session you will need:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Whiteboard/flip chart and markers • Tape 	<p>သင်ထောက်ကူပစ္စည်းများ</p> <p>ဤအစီအစဉ်အတွက် သင်သည် အောက်ပါ အရာများကို လိုအပ်ပါလိမ့်မည်။</p> <ul style="list-style-type: none"> • သင်ပုန်း/စာရွက်ဖြူကြီး နှင့် မာကာများ • တိပ်
---	--

<p>Handouts:</p> <p>In this session, participants will use:</p> <ul style="list-style-type: none"> • No Handouts. 	<p>ထောင့်စာရွက်များ</p> <p>ဤအစီအစဉ်တွင် သင်တန်းသူ၊ သင်တန်းသားများသည် အောက်ပါတို့ကို အသုံးပြု ရပါလိမ့်မည်။</p> <ul style="list-style-type: none"> • မရှိပါ။
---	--

<p>OPEN SESSION</p>	<p>(3 mins)</p>
<p>အဖွင့်အစီအစဉ်</p>	<p>(၃ မိနစ်)</p>

Share session's purpose and relevant background. Write outcomes on flipchart paper and explain them.

Discuss announcements and other concerns.

ဤအစီအစဉ်၏ ရည်ရွယ်ချက်နှင့် သင့်လျော်သော နောက်ခံအကြောင်းအရာကို မျှဝေပါ။ အစီအစဉ် သင်ကြားရခြင်း၏ ရလဒ်များကို စာရွက်ဖြူကြီး ပေါ်တွင် ရေးပါ။ ပြီးလျှင် ထိုအရာများကို ရှင်းပြပေးပါ။ တခြားသော အသိပေးပြောကြားစရာများ ရှိလျှင်လည်း ဆွေးနွေးပေးပါ။

<p>REVIEW</p>	<p>(2 mins)</p>
<p>ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း</p>	<p>(၂ မိနစ်)</p>

Link this session's outcomes to previous sessions and activities.

ဤအစီအစဉ်၏ ရလဒ်များကို ပြီးခဲ့သော အစီအစဉ်နှင့် လှုပ်ရှားမှုများနှင့် ဆက်စပ်ပေးပါ။

<p>ACTIVITY 1: What types of SGBV happen in your community?</p>	<p>(15 mins)</p>
<p>လှုပ်ရှားမှု ၁ - သင့်လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းတွင် မည်ကဲ့သို့ လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာနှင့် ကျားမရေးရာ အကြမ်းဖက်မှု အမျိုးအစားများ ဖြစ်ပွားနေသနည်း။</p>	<p>(၁၅ မိနစ်)</p>
<p>Purpose of Activity: To engage participants in a discussion about the types of SGBV that happen in their community.</p>	

အမျိုးသမီးများတရားမျှတမှုဆိုင်ရာလက်လှမ်းမီရေး သင်တန်း - အစီအစဉ် (၄.၂) - လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းရှိ လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာနှင့် ကျားမရေးရာအခြေပြုအကြမ်းဖက်မှု

လှုပ်ရှားမှု၏ရည်ရွယ်ချက် - သင်တန်းသူသင်တန်းသားများ၏ လူမှုပတ်ဝန်းကျင်တွင် မည်သည့်လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာနှင့် ကျားမရေးရာအခြေပြု အကြမ်းဖက်မှု အမျိုးအစားများဖြစ်ပေါ်နေကြောင်း ဆွေးနွေးဖော်ထုတ်ရန်။

Methodology: Brainstorming
သင်ကြားရေးနည်းစနစ် - ကြိုတင်ကြံဆတွေးတောခြင်း။

Handout(s): No
ဝေငှစာရွက်များ - မရှိ

Materials: Whiteboard and markers
သင်ထောက်ကူပစ္စည်းများ - သင်ပုန်း နှင့် မာကာများ

Instructions

ညွှန်ကြားချက်များ

- Tell participants that the focus of this activity is to create a list of types of SGBV they see or hear happening in their community.
- သင်တန်းသူသားများကို ယခုလှုပ်ရှားမှု၏ ဦးတည်ချက်သည် လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းတွင် ဖြစ်ပွားနေသော အထူးသဖြင့် ၎င်းတို့အနေဖြင့် မြင်တွေ့ကြားသိနေရသည့် လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာနှင့် ကျားမရေးရာအခြေပြု အကြမ်းဖက်မှုပုံစံများကို စာရင်းပြုစုဖန်တီးရန် ဖြစ်ကြောင်း ပြောပြပါ။
- Ask participants to volunteer answers. Allow time for participants to give examples. It is important that time be given for participants to give examples because it breaks the culture of silence around these events and motivates others to participate in the discussion.
- သင်တန်းသူသားများကို ပါဝင်ကူညီကာ ဖြေကြားခိုင်းပါ။ သင်တန်းသူသားများကို ဥပမာများပေးရန်လည်း အချိန်ပေးပါ။ သင်တန်းသူသားများကို ဥပမာ ပေးရန် အချိန်ခွင့်ပြုခြင်းသည် အရေးကြီးသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ထိုကဲ့သို့အချိန်ပေးခြင်းသည်အဖြစ်အပျက်များ၏ တိတိဆီတိငြိမ်သက်ခြင်းကို ဖြိုခွဲကာ အခြားသင်တန်းသူသားများကိုလည်း ဆွေးနွေးပိုင်းတွင် ပါဝင်လာစေရန် လှုံ့ဆော်ပေးနိုင်သောကြောင့် ဖြစ်သည်။
- The Co-Facilitator should write the type of SGBV on the whiteboard so that participants may refer to it for the next activity. (The Co-Facilitator should only write the type. The list may include: domestic violence, sexual assault, rape, sexual harassment in the market or on the bus, etc.)
- တွဲဘက်သင်တန်းနည်းပြက လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာနှင့် ကျားမရေးရာ အခြေပြု အကြမ်းဖက်မှုပုံစံများကို သင်ပုန်းပေါ်တွင် ချရေးသင့်ပါသည်။ နောက်လှုပ်ရှားမှုတွင် သင်တန်းသူသားများ အနေဖြင့် ပြန်လည်ရည်ညွှန်းနိုင်ရန် အတွက် ဖြစ်သည်။ (တွဲဘက်သင်တန်းနည်းပြသည် အမျိုးအစားများကို သာလျှင် ချရေးသင့်ပါသည်။ စာရင်းတွင် - အိမ်တွင်းအကြမ်းဖက်မှု၊ လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဖော်ကားမှု၊ မုဒိမ်း၊ လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ ထိပါးနှောင့်ယှက်မှုကို ဈေး သို့မဟုတ် ကားပေါ်တွင် ပြုလုပ်ခြင်း အစရှိသဖြင့် ပါဝင်နိုင်သည်။)

ACTIVITY 2: What resources exist in your community to address SGBV?	(30 mins)
လှုပ်ရှားမှု ၂ - လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာနှင့် ကျားမရေးရာ အခြေပြု အကြမ်းဖက်မှု ကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရန် မည်သည့် အရင်းအမြစ်များ လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းတွင် ရှိနေသနည်း။	(၃၀ မိနစ်)
<p>Purpose of Activity: To create an SGBV resource list for the participants' community.</p> <p>လှုပ်ရှားမှု၏ရည်ရွယ်ချက်များ - သင်တန်းသူသားများ၏လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ နှင့် ကျားမရေးရာအခြေပြုအကြမ်းဖက်မှုများကို ဖြေရှင်းရန် လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းအတွင်းရှိ အရင်းအမြစ်များ စာရင်းကို ဖန်တီးပြုစုခိုင်းပါ။</p> <p>Methodology: Brainstorming, Round-Robin သင်ကြားရေးနည်းစနစ် - ကြိုတင်ကြံဆတွေးတောခြင်း၊ Round-Robin</p>	

Handout(s): None
ဝေငှစာရွက်များ - မရှိ

Materials: Whitepaper and markers
သင်ထောက်ကူပစ္စည်းများ - စာရွက်ဖြူနှင့် မာကာများ။

Instructions

ညွှန်ကြားချက်များ

- Divide participants into six groups and give each group a category; Legal, psychosocial, financial, medical, educational/vocational and safety.
- သင်တန်းသူသားများကို အဖွဲ့ (၆) ဖွဲ့ခွဲပါ။ တစ်ဖွဲ့စီအား အမျိုးအစားတစ်ခုစီပေးပါ (ဥပဒေဆိုင်ရာ ၊ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ၊ ငွေရေးကြေးရေးဆိုင်ရာ ၊ ဆေးကုသမှုဆိုင်ရာ ၊ ပညာရေးဆိုင်ရာ (အသိပညာတိုးစေရေးဆိုင်ရာ) /အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းဆိုင်ရာ နှင့် လုံခြုံမှု (အကာအကွယ်ဆိုင်ရာ)
- Give each group a piece of whitepaper and a marker and invite them to write their category at the top of their paper.
- အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့တိုင်းစီကို စာရွက်ဖြူနှင့် မာကာများ ပေးပါ။ ထို့နောက် စာရွက်ဖြူထိပ်တွင် မိမိတို့အဖွဲ့ရထားသည့် အမျိုးအစားခေါင်းစဉ်ရေးစေပါ။
- Tell groups to look at the list of the types of SGBV occurring in their community.
- မိမိတို့ လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းတွင် ဖြစ်ပွားနေသော လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာနှင့် ကျားမရေးရာအခြေပြုအကြမ်းဖက်မှုများ စာရင်းကို ပြန်လည်ကြည့် ရန် ပြောပါ။
- Ask each group to think about what kinds of resources exist in their community under their category to prevent and/or reduce SGBV in their community. Examples of resources include CSOs that help victims, special police units, and government officials such as village or ward tract administrators who have taken a special interest in SGBV, awareness raising groups, student groups, lawyers who help victims of SGBV, medical or counseling service providers. Ask groups to list as many resources as they can and to give the names of these groups. (5 minutes)
- ဖြစ်ပွားနေသော လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာနှင့် ကျားမရေးရာ အခြေပြု အကြမ်းဖက်မှု များကို ကာကွယ်တားဆီးရန် နှင့် လျော့ချရန် မိမိတို့အဖွဲ့ရထားသည့်ခေါင်းစဉ်နှင့် စပ်လျဉ်းသည့်မည်သည့်အရင်းအမြစ် အမျိုးအစားများသည် မိမိလူမှုအသိုင်းအဝိုင်းတွင် ရှိနေကြောင်းကို စဉ်းစားခိုင်းပါ။ အရင်းအမြစ် ဥပမာများတွင် ကျူးလွန်ခံရသူများကို ကူညီပေးနေသည့် လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ၊ အထူးရဲတပ်ဖွဲ့များ၊ နှင့် အစိုးရ ရုံးကဲ့သို့သော လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာနှင့် ကျားမအခြေပြု အကြမ်းဖက်မှုကိစ္စရပ်များကို အထူး ဆောင်ရွက်ပေးနေသည့် ရပ်ကွက်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးများ၊ အသိပညာပေးအဖွဲ့များ၊ ကျောင်းသူသားအဖွဲ့များ၊ လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာနှင့် ကျားမအခြေပြုအကြမ်းဖက်မှုများကို ကူညီပေးနေသည့် ရှေ့နေများ ပါဝင်သည်။ သင်တန်းသူသားများကို အရင်းအမြစ်များ စာရင်းကို မိမိတို့တတ်နိုင်သလောက် များများစာရင်းပြုစု၍ ထိုအဖွဲ့များ၏ နာမည်ကို ရေးခိုင်းပါ။ (၅ မိနစ်) (အရင်းအမြစ် = အစိုးရဌာနဆိုင်ရာများ၊ လူမှုအဖွဲ့အစည်း၊ လူပုဂ္ဂိုလ်များ)
- Next explain to participants that we are going to do a round-robin, which means that each group will pass their paper to another group. This group will have 3 minutes to add any additional resources in their community. This will repeat until each group has had an opportunity to add to each category.
- နောက်အဆင့်အနေဖြင့် Round-Robin လှုပ်ရှားမှုပြုလုပ်မည်ဟု သင်တန်းသူသားများကိုပြောပါ။ Round-robin ဆိုသည်မှာ အဖွဲ့တိုင်းသည် မိမိတို့စာရွက်ကို အခြားတစ်ဖွဲ့သို့ လှည့်လည်ပေးရမည်ဖြစ်သည်။ အဖွဲ့များအားလုံးသည် မိမိတို့ထံရောက်လာသော စာရွက်များတွင် မိမိတို့ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ အရင်းအမြစ်များကို (၃) မိနစ် အတွင်း ထပ်ဖြည့်ပေးရမည် ဖြစ်သည်။ အဖွဲ့တိုင်း အမျိုးအစားအားလုံးတွင် ပိုင်း ဖြည့်ခွင့်ရပြီးသည့်အထိ စာရွက်များကို လှည့်လည်ရပါမည်။

အမျိုးသမီးများတရားမျှတမှုဆိုင်ရာလက်လှမ်းမီရေး သင်တန်း - အစီအစဉ် (၄.၂) - လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းရှိ လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာနှင့် ကျားမရေးရာအခြေပြုအကြမ်းဖက်မှု

- Emphasize that some resources may be under more than one category and can be repeated in a different category.
- အချို့အရင်းအမြစ်များသည် အမျိုးအစားတစ်ခုထပ်ပိုနိုင်ပြီး ကိုက်ညီသည့်အမျိုးအစားတိုင်းတွင် ထပ်မံဖြည့်နိုင်ကြောင်း အလေးထားပြောပါ။
- Each group will then get their original paper back and get time to review it.
- အဖွဲ့တိုင်းသည် မိမိတို့၏ မူလစာရွက်ကို ပြန်လည်ရရှိမည်ဖြစ်ပြီး ပြန်လည်သုံးသပ်ရန် အချိန်ရမည်။
- Ask each group to stick up their list on the wall.
- အဖွဲ့တိုင်းအား မိမိတို့၏စာရွက်ကို နံရံတွင် ကပ်ရန်ပြောပါ။

Closing Activity (5 mins)

အပိတ်လှုပ်ရှားမှု (၅ မိနစ်)

Ask participants to answer the following questions:

သင်တန်းသူ၊သားများအား အောက်ပါ မေးခွန်းများ မေးပါ။

- Are they surprised by the number of services available?
- ရရှိနိုင်သော ဝန်ဆောင်မှု (ပံ့ပိုးကူညီမှုများ)အရေအတွက်များသည် ၎င်းတို့အား အံ့အားသင့်စေပါသလား။
- Did participants learn about available services that they had not known about before this session?
- သင်တန်းသူ၊သားများသည် ယခင်က ၎င်းတို့ မသိခဲ့သော ရရှိနိုင်သည့် ဝန်ဆောင်မှုများ (ပံ့ပိုးကူညီမှုများ)ကို ဤအစီအစဉ်တွင် လေ့လာခဲ့ရပါသလား။
- How do the services available reflect on the realization of rule of law in the community? In other words, does the existence of services mean that rule of law is being strengthened?
- လူမှု အဖွဲ့အစည်းအတွင်းရှိ ရရှိနိုင်သော ဝန်ဆောင်မှုများသည် တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးအား မည်သို့ ထင်ဟပ်စေသနည်း။ တနည်းအားဖြင့် ဝန်ဆောင်မှု (ပံ့ပိုးကူညီမှုများ) ရရှိနေခြင်းသည် တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးအား ခိုင်မာစေသည်ဟု ဆိုလိုပါသလား။

ACTIVITY 3: Identifying unavailable services and creating ways to fill gaps.	(30 mins)
လှုပ်ရှားမှု ၃ - မရရှိနိုင်သည့် ဝန်ဆောင်မှုများကို ဖော်ထုတ်ပြီး ထိုကဲ့သို့သော လစ်လပ်ချက်များကို ဖြည့်ဆည်းရန် နည်းလမ်းများအား ဖန်တီးဖော်ထုတ်ရန်	(၃၀ မိနစ်)
<p>Purpose of Activity: To identify services that are not available for SGBV survivors and identify potential ways to ensure that they are.</p> <p>လှုပ်ရှားမှု၏ရည်ရွယ်ချက်များ - SGBV ရှင်သန်လွတ်မြောက်သူများအတွက် မရရှိနိုင်သော ဝန်ဆောင်မှုများကို ဖော်ထုတ်ပြီး ထိုဝန် ဆောင်မှုများကိုဖန်တီးရန် ဖြစ်နိုင်သောနည်းလမ်းများကို ဖော်ထုတ်ရန်</p> <p>Methodology: Brainstorming, creating and presenting</p> <p>သင်ကြားရေးနည်းစနစ် - တွေးတောခြင်း၊ ဖန်တီးခြင်း နှင့် တင်ပြခြင်း</p> <p>Handout(s): None</p> <p>ဝေငှစာရွက်များ - မရှိပါ။</p> <p>Materials: Whiteboard, markers.</p> <p>သင်ထောက်ကူပစ္စည်းများ - သင်ပုန်း၊မာကာများ</p>	

Instructions

ညွှန်ကြားချက်များ

- Ask participants to remain in the same groups as the previous activity.
- သင်တန်းသူသားများအား ပြီးခဲ့သော လှုပ်ရှားမှုတွင် ဖွဲ့ထားသည့် အဖွဲ့အတိုင်း နေစေပါ။
- Ask participants to review the list of resource, stuck on the wall, developed in the last session, and ask if they think that there are some resources that are not available in their community? Yes or no answer.
- ပြီးခဲ့သည့် လှုပ်ရှားမှုတွင် ဖော်ထုတ်ခဲ့ကာ နံရံပေါ်တွင် ကပ်ထားသော အရင်းအမြစ်စာရင်းကို ပြန်လည်သုံးသပ်စေပါ။ မိမိတို့လူမှုပတ်ဝန်းကျင်တွင် မရှိသော၊ မရနိုင်သော အရင်းအမြစ်များရှိပါသလား မေးပါ။ အဖြေကရှိသည်၊ မရှိပါ။
- Invite participants in their groups to discuss 2 or 3 vital resources that are currently unavailable in their local community, that survivors of SGBV must have access too. E.g. A women's shelter. (10 minutes)
- သင်တန်းသူသားများအား မိမိတို့လူမှုပတ်ဝန်းကျင်တွင် မရရှိနိုင်သော ရှင်သန်လွတ်မြောက်သူများ ကျိန်းသေမရှိ မဖြစ်လိုအပ်သော အရင်းအမြစ် (၂) မျိုး (၃) မျိုးကို အဖွဲ့အတွင်း ဆွေးနွေးရန် ပြောပါ။ ဥပမာ - အမျိုးသမီးများ ခိုနားရန်နေရာ (၁၀ မိနစ်)
- Ask a volunteer from each group to come and write the unavailable resource on the existing lists under the category/categories it goes in. Use a different colored pen to write these ideas.
- အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့စီမှ Volunteer တစ်ဦးကို ရှေ့ထွက်ကာ မရနိုင်သောအရင်းအမြစ်တစ်ခုစီကို သက်ဆိုင်သည့် အမျိုးအစားစာရင်းအောက်တွင်ရေးရန် ပြောပါ။ ထိုသို့ရေးရာတွင် မတူသော မှင်အရောင်သုံးစေပါ။
- Next ask participants to form a new group with participants that work in their organization. They must pick one of the unavailable resources identified that they feel that their organization could make available and discuss how. (10 minutes)
- သင်တန်းသူသားများ ကို မိမိတို့နှင့်အတူအဖွဲ့အစည်းတစ်ခုတည်းတွင် အလုပ်လုပ်နေသောသူများနှင့် တစ်ဖွဲ့တည်းဖြစ်စေရန် အဖွဲ့များပြန်ဖွဲ့ရန်ပြောပါ။ မရှိသေးသောအရင်းအမြစ်စာရင်းမှ မိမိတို့အဖွဲ့အစည်းမှ စတင်လုပ်ဆောင်နိုင်မည်ဟု ယူဆသည့်အရင်းအမြစ်တစ်ခုကို ရွေးပါ။ ထိုနောက် မည်သို့လုပ်ဆောင်နိုင်မည် ကို ဆွေးနွေးပါ။ (၁၀ မိနစ်)
- Each organization will then have 2 minutes to present their idea of how they might be able to make the resource available in their community.
- အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုစီသည် ထိုအရင်းအမြစ်များ မိမိတို့၏လူမှုပတ်ဝန်းကျင်တွင် ရရှိနိုင်ရန် မည်သို့လုပ်ဆောင်ကြမည်ဟု ဆွေးနွေးထားသော မိမိတို့၏ စိတ်ကူးအကြံဉာဏ်များကို တင်ပြရန် အချိန် (၂) မိနစ်ရမည်။
- The facilitator will close the activity by reminding participants of the purpose of the trainings and the overall project and how it links to this activity.
- သင်တန်းနည်းပြမှ သင်တန်းသူသားများအား ဤသင်တန်း၏ရည်ရွယ်ချက် နှင့် Project တစ်ခုလုံး၏ ရည်ရွယ်ချက်ကို ပြန်လည်သတိရစေပြီး ဤလှုပ်ရှားမှုနှင့် မည်သို့ချိတ်ဆက်သည်ကို ရှင်းပြပါ။

SUMMARY AND EVALUATION	(5 mins)
အကျဉ်းချုပ်နှင့် ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း	(၅ မိနစ်)

Ask participants the following questions:

- သင်တန်းသူသားများကို အောက်ပါ မေးခွန်းများ မေးပါ။
- What types of SGBV do you think are the most serious or most common in your community?
 - သင့်၏ လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းတွင် မည်သို့သော လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာနှင့် ကျားမရေးရာ အခြေပြု အကြမ်းဖက်မှု ပုံစံများ အများအပြား ဖြစ်လေ့ရှိသနည်း။
 - Do you think your community has enough resources to stop or prevent SGBV?

အမျိုးသမီးများတရားမျှတမှုဆိုင်ရာလက်လှမ်းမီရေး သင်တန်း - အစီအစဉ် (၄.၂) - လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းရှိ လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာနှင့် ကျားမရေးရာအခြေပြုအကြမ်းဖက်မှု

- SGBV ကို ရပ်တန့်စေရန် (သို့) ကာကွယ်ရန်အတွက် သင်၏ လူမှု အသိုင်းအဝိုင်းတွင် လုံလောက်သော အရင်းအမြစ်များ ရှိသည်ဟု ထင်ပါသလား။
- What ideas did you hear about today that you think would be most helpful to fill the gap in existing resources in your community?
- သင်၏ လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းတွင်ရှိသော အရင်းအမြစ်များ၏ လစ်ဟာချက်များကို ဖြည့်ဆည်း ပေးရန်အတွက် ယနေ့ လေ့လာချက်များထဲမှ မည်သည့် စိတ်ကူးအကြံဉာဏ်များသည် အကျိုးအရှိဆုံး/အကူအညီ အပေးဆုံး ဖြစ်သည်ဟု ထင်ပါသနည်း။
- How can we use the rule of law principles to support the request for more SGBV services in the community?
- လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းထဲရှိ SGBV ဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှု (ပံ့ပိုးကူညီမှုများ)များ ပိုမိုရရှိစေရန်အတွက် တရားဥပဒေ စိုးမိုးရေး မူဝါဒများအား မည်သို့ အသုံးပြုမည်နည်း။

Module 4.3: The Way Forward: SGBV and Rule of Law

အစီအစဉ် (၄.၃) - လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ၊ ကျားမရေးရာအကြမ်းဖက်မှုများနှင့် ရှေ့ဆက်ရန်လမ်းစဉ်

Purpose of Session: To review key concepts and create initiatives for change.

အစီအစဉ်၏ ရည်ရွယ်ချက် - အဓိက သဘောတရားများကို ပြန်လည် လေ့လာရန် နှင့် အပြောင်းအလဲအတွက် စတင်လုပ်ဆောင်ချက်များအား ဖန်တီးရန်။

Outcomes, Skills and Methodologies

ရလဒ်များ၊ ကျွမ်းကျင်မှုများနှင့် သင်ကြားရေးနည်းစနစ်များ

Outcomes:	ရလဒ်များ
As a result of this session participants will be able to: <ul style="list-style-type: none"> Recall key concepts from this training. Create potential initiatives related to key concepts. Link the rule of law principles to key concepts. 	ဤအစီအစဉ်မှ သင်တန်းသူ၊ သားတို့သည် အောက်ပါ တို့ကို လုပ်ဆောင်နိုင်ပါလိမ့်မည်။ <ul style="list-style-type: none"> ဤသင်တန်းမှ လေ့လာခဲ့သော အဓိက သဘောတရားများကို ပြန်လည် လေ့လာနိုင်မည်။ အဓိက သဘောတရားများနှင့် ဆက်စပ်နေသည့် ဖြစ်နိုင်ချေရှိသော စတင်လုပ်ဆောင်ချက်များကို ဖန်တီးနိုင်လိမ့်မည်။ အဓိက သဘောတရားများအား တရားဥပဒေ စိုးမိုးရေး မူဝါဒများနှင့် ချိတ်ဆက်လာနိုင်လိမ့်မည်။

Skills:	ကျွမ်းကျင်မှုများ
In this session participants will practice the following skills: <ul style="list-style-type: none"> Discussion Presentation Critical Thinking Analysing 	ဤအစီအစဉ်တွင် သင်တန်းသူ၊ သားများသည် အောက်ဖော်ပြပါ ကျွမ်းကျင်မှုများ ရရှိစေရန် လေ့ကျင့်ကြမည်။ <ul style="list-style-type: none"> ဆွေးနွေးခြင်း တင်ပြခြင်း နိုက်နိုက်ချွတ်ချွတ်စဉ်းစားတွေးခေါ်ခြင်း စိစစ်ပိုင်းခြားခြင်း

Methodologies:	သင်ကြားရေးနည်းစနစ်များ
In this session participants will practice the following training methodologies: <ul style="list-style-type: none"> Role play Game Small Group discussion 	ဤအစီအစဉ်တွင် သင်တန်းသူ၊ သားများသည် အောက်ဖော်ပြပါ သင်ကြားရေးနည်း နည်းပညာများကို လေ့ကျင့်ကြမည်။ <ul style="list-style-type: none"> သရုပ်ဆောင်ခြင်း ဂိမ်း အုပ်စုငယ်ဖွဲ့ ဆွေးနွေးခြင်း

Rule of Law Principles

တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး မူများ

The following rule of law principles are relevant to this session: <ul style="list-style-type: none"> Equality Non-discrimination Accountability to the law Access to Justice Human rights 	ဤအခန်းသည် အောက်ပါ တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး စည်းမျဉ်းများ နှင့်စပ်ဆိုင်ပါသည်။ <ul style="list-style-type: none"> တန်းတူညီမျှခြင်း ခွဲခြားဆက်ဆံမှုမရှိခြင်း ဥပဒေအရတာဝန်ခံမှုရှိခြင်း တရားမျှတမှုလက်လှမ်းမီမှုရှိခြင်း လူ့အခွင့်အရေးများ
---	---

Preparation

ပြင်ဆင်ပုံ

Materials:	သင်ထောက်ကူ ပစ္စည်းများ
For this session you will need: <ul style="list-style-type: none"> • Whiteboard/flip chart paper and markers • Tape 	ဤအစီအစဉ်အတွက် သင်သည် အောက်ပါ အရာများကို လိုအပ်ပါလိမ့်မည်။ <ul style="list-style-type: none"> • သင်ပုန်း/စာရွက်ဖြူကြီး နှင့် မာကာများ • တိပ်

Handouts:	ဝေငှစာရွက်များ
In this session, participants will use: <ul style="list-style-type: none"> • Handout 4.3.1 Lucky Draw • Handout 4.3.2 Change Pyramid 	ဤအစီအစဉ်တွင် သင်တန်းသူ၊ သင်တန်းသားများသည် အောက်ပါတို့ကို အသုံးပြု ရပါလိမ့်မည်။ <ul style="list-style-type: none"> • ဝေငှစာရွက် ၄.၃.၁ သရုပ်ဆောင်ခြင်း တာဝန်များ • ဝေငှစာရွက် ၄.၃.၂ ပြောင်းလဲခြင်း ပိရမစ်

OPEN SESSION	(3 mins)
အဖွင့်အစီအစဉ်	(၃ မိနစ်)

Share session's purpose and relevant background. Write outcomes on flipchart paper and explain them.

Discuss announcements and other concerns.

ဤအစီအစဉ်၏ ရည်ရွယ်ချက်နှင့် သင့်လျော်သော နောက်ခံအကြောင်းအရာကို မျှဝေပါ။ အစီအစဉ် သင်ကြားရခြင်း၏ ရလဒ်များကို စာရွက်ဖြူကြီး ပေါ်တွင် ရေးပါ။ ပြီးလျှင် ထိုအရာများကို ရှင်းပြပေးပါ။ တခြားသော အသိပေးပြောကြားစရာ များ ရှိလျှင်လည်း ဆွေးနွေးပေးပါ။

REVIEW	(2 mins)
ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း	(၂ မိနစ်)

Link this session's outcomes to previous sessions and activities.

ဤအစီအစဉ်၏ ရလဒ်များကို ပြီးခဲ့သော အစီအစဉ်နှင့် လှုပ်ရှားမှုများနှင့် ဆက်စပ်ပေးပါ။

ACTIVITY 1: LUCKY DRAW-KEY CONCEPTS	(30 mins)
လှုပ်ရှားမှု ၁ - ကံစမ်းမဲ - အဓိက သဘောတရားများ	(၃၀ မိနစ်)
<p>Purpose of Activity: To review key SGBV concepts.</p> <p>လှုပ်ရှားမှု၏ ရည်ရွယ်ချက် - လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ နှင့် ကျားမရေးရာ အကြမ်းဖက်မှုဆိုင်ရာ အဓိက သဘောတရားများအား ပြန်လည် လေ့လာရန်။</p> <p>Methodology: Lucky Draw သင်ကြားရေးနည်းစနစ် - ကံစမ်းမဲ</p> <p>Materials: Handout 4.3.1 Lucky Draw (cut into 5 strips for lucky draw and folded)</p> <p>သင်ထောက်ကူ ပစ္စည်းများ - ဝေငှစာရွက် ၄.၃.၁ သရုပ်ဆောင်ခြင်း တာဝန်များ (ကံစမ်းမဲပြုလုပ်ရန်အတွက် စက္ကူအား ၅ ပိုင်းပိုင်း၍ ခေါက်ထားပါ။)</p> <p>Handout: See above</p> <p>ဝေငှစာရွက် - အထက်တွင် ကြည့်ပါ။</p>	

Instructions

ညွှန်ကြားချက်များ

- Ask participants to remain in their same groups or reassign into 5 new groups.
- သင်တန်းသူ၊သားများအား မိမိတို့ မူလ အုပ်စုအတိုင်း နေစေပါ (သို့မဟုတ်) အဖွဲ့သစ် (၅) ဖွဲ့ထပ်ဖွဲ့ပါ။
- Give all instructions before beginning this activity.
- လှုပ်ရှားမှု မစတင်မီ ညွှန်ကြားချက်များ အားလုံး ပေးပါ။
- Tell participants that they are going to have a lucky draw.
- သင်တန်းသူ၊သားများအား ၎င်းတို့ ကံစမ်းမဲ နှိုက်ရမည်ဟု ပြောပါ။
- Each group will draw a concept learned during this training.
- အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့စီသည် ၎င်းတို့ သင်တန်းတွင် လေ့လာခဲ့သော သဘောတရားတစ်ခုစီကို မဲနှိုက်ရမည် ဖြစ်သည်။
- Each group will devise a role play to demonstrate the concept.
- အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့စီသည် မိမိတို့ ရရှိထားသော အခြေခံသဘောတရားအား သရုပ်ဆောင်၍ ဖော်ပြရမည်။
- The other groups will have to guess the correct answer.
- အခြား အဖွဲ့များမှ အဖြေမှန်ကို ခန့်မှန်းကြရမည်။
- After each role play, the groups should quickly discuss and raise their hand if they have the answer.
- သရုပ်ဆောင်ခြင်း တစ်ခု ပြီးဆုံးတိုင်း အဖွဲ့များသည် လျှင်မြန်စွာ ဆွေးနွေးကြပြီး ၎င်းတို့ အဖြေရရှိလျှင် လက်ထောင် ကြရမည် ဖြစ်သည်။
- The facilitator will call on the group who raises their hand first. If the answer is incorrect, the facilitator will move on to the next group.
- သင်တန်းနည်းပြမှ ပထမဆုံး လက်ထောင်သည့် အဖွဲ့အား အရင်မေးပါ။ အဖြေမှန်မရလျှင် သင်တန်းနည်းပြမှ အခြား အဖွဲ့အား မေးပါ။
- The facilitator decides if an answer is correct and how many times groups can guess correct answers.
- သင်တန်းနည်းပြမှ အဖွဲ့များအား ဖြေကြားသော အဖြေ မှန်၊ မမှန် နှင့် အဖြေမှန်ကို ဘယ်နှစ်ကြိမ် ခန့်မှန်းနိုင်ကြောင်း ဆုံးဖြတ်ပါမည်။
- The facilitator will keep "score" and the group with the highest number of correct answers wins.
- သင်တန်းနည်းပြမှ အမှတ် များကို မှတ်ထားပြီး အမှတ်အများဆုံး ရရှိသည့် အဖွဲ့သည် အနိုင်ရပါမည်။
- **The following rules must be followed in these role plays:**
 - Role plays cannot show violence. For example, participants should not "act" out a rape or an assault.
 - Role plays should not use words that would embarrass other participants or would not be acceptable in a professional or workplace setting.
- သရုပ်ဆောင်ခြင်းများအတွက် အောက်ပါ စည်းမျဉ်းများကို လိုက်နာကြရပါမည်။
 - သရုပ်ဆောင်ခြင်းသည် အကြမ်းဖက်မှုအား မပြသရပါ။ ဥပမာ - သင်တန်းသူ၊သားများသည် မုဒိမ်းမှု (သို့) ကိုယ်လက် အမှုအရာဖြင့် ခြိမ်းခြောက်မှုများအား သရုပ်ဆောင်ခြင်း မပြုရပါ။
 - သရုပ်ဆောင်ခြင်းသည် အခြား သင်တန်းသူ၊သားများအား စိတ်အနှောင့်အယှက် ဖြစ်စေသော (သို့) အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း/လုပ်ငန်းခွင်၌ မသင့်လျော်သည့် စကားလုံးများ အသုံးမပြုရပါ။
- Tell groups that they have 10 minutes to prepare their role play.
- သရုပ်ဆောင်ခြင်းအား ပြင်ဆင်ရန် အချိန် (၁၀) မိနစ် ရရှိကြောင်း ပြောပါ။
- Each group will have 3 minutes to do their role play.
- အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့စီသည် ၎င်းတို့အဖွဲ့ သရုပ်ဆောင်ခြင်းအတွက် အချိန် (၃) မိနစ် ရရှိပါမည်။
- After each role play, the facilitator will ask groups the correct answer.
- သရုပ်ဆောင်ခြင်းတစ်ခု ပြီးတိုင်း သင်တန်းနည်းပြမှ အဖြေမှန်ကို အုပ်စုများအား မေးပါမည်။

ACTIVITY 2: IMAGINING CHANGE	(45 mins)
လှုပ်ရှားမှု ၂ - အပြောင်းအလဲအား စိတ်ကူးပုံဖော်ခြင်း	(၃၅ မိနစ်)
<p>Purpose of Activity: To encourage participants to think about ways their own organisation could address key SGBV issues in their community.</p> <p>လှုပ်ရှားမှု၏ ရည်ရွယ်ချက်များ - သင်တန်းသူ၊ သားများအား လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ နှင့် ကျားမရေးရာ အကြမ်းဖက်မှုဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များကို ဖြေရှင်းရန် (အရေးယူရန်) မိမိတို့၏အဖွဲ့အစည်းမှလုပ်ဆောင်နိုင်မည့် အဓိကကျသည့်နည်းလမ်းများကို စဉ်းစားရန် တိုက်တွန်းရန်။</p> <p>Methodology: Group discussion သင်ကြားရေးနည်းစနစ် - အုပ်စုဖွဲ့ ဆွေးနွေးခြင်း</p> <p>Handout(s) 4.3.2: Change Pyramid ဝေငှစာရွက်များ ၄.၃.၂ - ပြောင်းလဲခြင်း ပီရမစ်</p> <p>Materials: Pen/pencil, flipchart paper, markers သင်ထောက်ကူပစ္စည်းများ - ဘောပင်/ခဲတံ၊ စာရွက်ဖြူကြိုး၊ မာကာများ</p>	

Instructions

ညွှန်ကြားချက်များ

- Tell participants that they are now going to work in groups with other members of their organization.
- သင်တန်းသူ၊သားများအား မိမိတို့နှင့်အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုတည်းမှ သင်တန်းသူ၊သားများနှင့်အတူ အဖွဲ့လိုက်လုပ်ဆောင်မှုများ လုပ်ဆောင်ရမည်ဖြစ်ကြောင်း ရှင်းပြပါ။
- Give each group a copy of Handout 4.3.2.
- သင်တန်းသူ၊သား တယောက်ချင်းစီအား ဝေငှစာရွက် ၄.၃.၂ ကို ပေးပါ။
- In the top level of the pyramid ask each group to write the concept that their organization focuses on or would like to focus on. Tell participants that this will be the concept they are trying to encourage or end. Examples:
 - Achieve substantive equality
 - Require the use of the survivor-centred approach
 - End gender stereotyping
 - End gender discrimination
 - End Women's Triple Role
- အဖွဲ့တစ်ခုစီအား ပီရမစ်ထိပ်ပိုင်းတွင် မိမိတို့ အဖွဲ့အစည်း ဦးတည်လုပ်ဆောင်နေသော အယူအဆသဘောထား သို့မဟုတ် ဦးတည်လုပ်ဆောင်လိုသော အယူအဆသဘောထားများကို ရေးရန် ပြောပါ။ ထိုအယူအဆ သဘောထားများသည် မိမိတို့ တိုက်တွန်းလိုသော သို့မဟုတ် တိုက်ဖျက်လိုသော အယူအဆ သဘောထားများ ဖြစ်မည်ကိုပြောပြပါ။ ဥပမာ -
 - ဘက်စုံပြည့်စုံသော တန်းတူညီမျှမှု ရရှိစေခြင်း
 - ရှင်သန်လွတ်မြောက်သူပဟိုပြု ချဉ်းကပ်နည်း အသုံးပြုမှု လိုအပ်ခြင်း
 - ကျားမရေးရာ တရားသေမှတ်ယူခြင်းအား အဆုံးသတ်ခြင်း
 - ကျားမရေးရာ ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်းအား အဆုံးသတ်ခြင်း
 - အမျိုးသမီးတို့၏ သုံးဆသောအခန်းကဏ္ဍအား အဆုံးသတ်ခြင်း
- Ask participants to read the pyramid and identify actions that could lead to achievement of this goal. Ask participants to think about their actions from an organizational prospective. (10 mins)

အမျိုးသမီးများတရားမျှတမှုဆိုင်ရာလက်လှမ်းမီရေး သင်တန်း - အစီအစဉ် ၄.၃ - လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ၊ ကျားမရေးရာအကြမ်းဖက်မှုများနှင့်

ရှေ့ဆက်ရန်လမ်းစဉ်

- သင်တန်းသူသားများအား ပိရမစ်အားဖတ်စေပြီး ထိုပန်းတိုင်သို့ ရောက်ရှိစေရန် ဦးတည်ခေါ်ဆောင်သွားနိုင် သည့် လှုပ်ရှားမှုများကို ဖော်ထုတ်စေပါ။ လှုပ်ရှားမှုများကိုဖော်ထုတ်ရာတွင် အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုအနေဖြင့် လုပ်ဆောင် နိုင်မည့် ပုံစံအား စဉ်းစားဆွေးနွေးကြရန် ပြောပါ။ (၁၀ မိနစ်)
- Now ask 2 groups to come together and share their pyramids with each other. (10 mins)
- အဖွဲ့ (၂) ဖွဲ့စီအား မိမိတို့ဆွေးနွေးထားသည့် ပိရမစ်အကြောင်း အချင်းချင်း ဝေငှဆွေးနွေးစေပါ။ (၁၀ မိနစ်)
- During discussion, give each group a piece of flipchart paper and ask them to recreate the pyramid.
- ဆွေးနွေးနေစဉ် အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့စီအား စာရွက်ဖြူကြီး တစ်ရွက်စီ ပေးပြီး ပိရမစ် တစ်ခု ဖန်တီးစေပါ။
- Each group should then agree and incorporate the ideas from their group discussion. At the bottom of the pyramid, groups should list the rule of principles related to their pyramid. (10 mins)
- ထို့နောက် အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့စီအတွင်း ဆွေးနွေးမှုမှ သဘောတူညီမှု ရယူပြီး စိတ်ကူး အကြံဉာဏ်များကိုပေါင်းစပ်စေပါ။ ပိရမစ် ၏ အောက်ခြေတွင် ၎င်းတို့၏ပိရမစ်နှင့် ကိုက်ညီသည့် တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး မူဝါဒများအား စာရင်းပြုစုစေပါ။ (၁၀ မိနစ်)
- Each group will then be given 2-3 minutes to present their ideas and explain the link with the rule of law principles. (15 mins total)
- ထို့နောက် အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့စီအား အချိန် (၃) မိနစ်ပေး၍၎င်းတို့၏ စိတ်ကူးအကြံဉာဏ်များ နှင့် စပ်ဆိုင်မှုရှိသော တရား ဥပဒေ စိုးမိုးရေး မူဝါဒများကို တင်ပြစေပါ။ (၁၅ မိနစ်)

Closing Activity

အပိတ်လှုပ်ရှားမှု

Ask participants the following questions:

သင်တန်းသူသားများအား အောက်ပါ မေးခွန်းများ မေးပါ။

- What barriers do they see to addressing these key concepts?
- ဤ အဓိကကျသော သဘောတရားများအား ဖော်ပြရာတွင် မည်သည့် အတားအဆီးများ တွေ့မြင်ပါသနည်း။
- Are there particular groups or government bodies that will present greater barriers? If yes, who?
- ပိုမိုကြီးမားသော အတားအဆီး ဖြစ်ပေါ်စေသည့် အဖွဲ့အစည်း အုပ်စုများ (သို့) အစိုးရ အဖွဲ့အစည်းများ ရှိပါသလား။ ရှိလျှင် မည်သူဖြစ်ပါသလဲ။
- How can they use the rule of law principles to justify the actions described in their pyramids?
- ၎င်းတို့၏ ပိရမစ်ထဲတွင် ဖော်ပြထားသော လုပ်ဆောင်ချက်များအား လျော်ကန်အောင် ပြုလုပ်ရန်အတွက် တရား ဥပဒေစိုးမိုးရေး မူဝါဒများကို ၎င်းတို့ မည်သို့ အသုံးပြုမည်နည်း။

SUMMARY AND EVALUATION	(10 mins)
အကျဉ်းချုပ်နှင့် ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း	(၂၀ မိနစ်)

As a whole group, revisit the Expectation Spectrum. Invite participants to move their own expectations to the place on the spectrum that represents how they feel their expectation has been met. If there are any expectations still under 50% met the facilitator can discuss with the group why this might be. The facilitator can also select random expectations and ask for the person who wrote it to share why they feel their expectation has been met. The facilitator will close the session with thank you and a group photo.

သင်တန်းသူသားများအားလုံးအားလုံးနှင့်အတူ မျှော်မှန်းချက်ရောင်စဉ်အား ကြည့်ရှုပါ။ သင်တန်းသူသားများအား မိမိတို့၏ မျှော်မှန်းချက် ထိမိမှုအတိုင်းအတာနှင့် ကိုက်ညီသောနေရာသို့ မိမိတို့၏မျှော်မှန်းချက်စာရွက်များအား ရွှေ့ရန်ပြောပါ။ အကယ်၍ ၅၀% အောက်တွင် မျှော်မှန်းချက်စာရွက်များ ရှိနေပါက သင်တန်းနည်းပြမှ မည်သည့်အကြောင်းကြောင့် ဤသို့ ဖြစ်ပါသနည်း ဟူ၍ အားလုံးနှင့် ဆွေးနွေးပါ။ သို့မဟုတ် သင်တန်းနည်းပြ မှ မျှော်မှန်းချက်စာရွက်တစ်ခုအားယူ၍ မည်သူရေး ထားကြောင်းမေးကာ ထိုသူအား အဘယ်ကြောင့် မျှော်မှန်းချက်များ ထိရောက်ပါသနည်း ဟူ၍မေးပါ။ သင်တန်းနည်းပြမှ ကျေးဇူးတင်စကားပြောပြီး သင်တန်းအစီအစဉ်အား ရုတ်သိမ်းပါ။ ထို့နောက် အဖွဲ့လိုက်ဓာတ်ပုံရိုက်ရန် အချိန်ယူလိုပါက ယူနိုင်ပါသည်။

Handout 4.3.1: Lucky Draw

ဝေငှစာရွက် (၄.၃.၁) - SGBV ဆိုင်ရာအဓိကသဘောသဘာဝတရားများ - ကံစမ်းမဲ

Key Concepts in SGBV-Lucky Draw

လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ နှင့် ကျားမရေးရာ အကြမ်းဖက်မှုဆိုင်ရာ အဓိက သဘောတရားများ - ကံစမ်းမဲ

Group 1: Substantive Equality

အုပ်စု ၁: တန်းတူညီမျှမှု အကြောင်းရင်း

Group 2: Survivor-centred approach

အုပ်စု ၂: လွတ်မြောက်လာသူ ဗဟိုပြု ချဉ်းကပ်နည်း

Group 3: Gender stereotyping

အုပ်စု ၃: ကျားမရေးရာ တရားဝေ မှတ်ယူခြင်း

Group 4: Gender discrimination

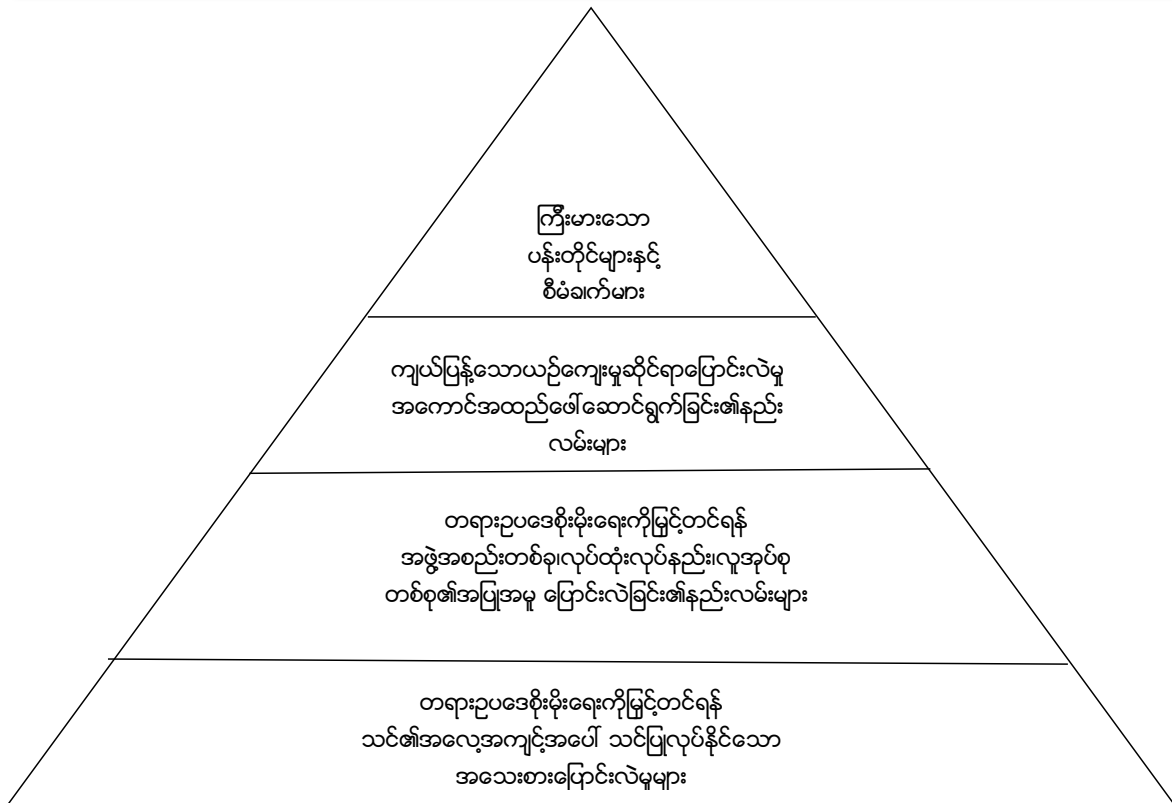
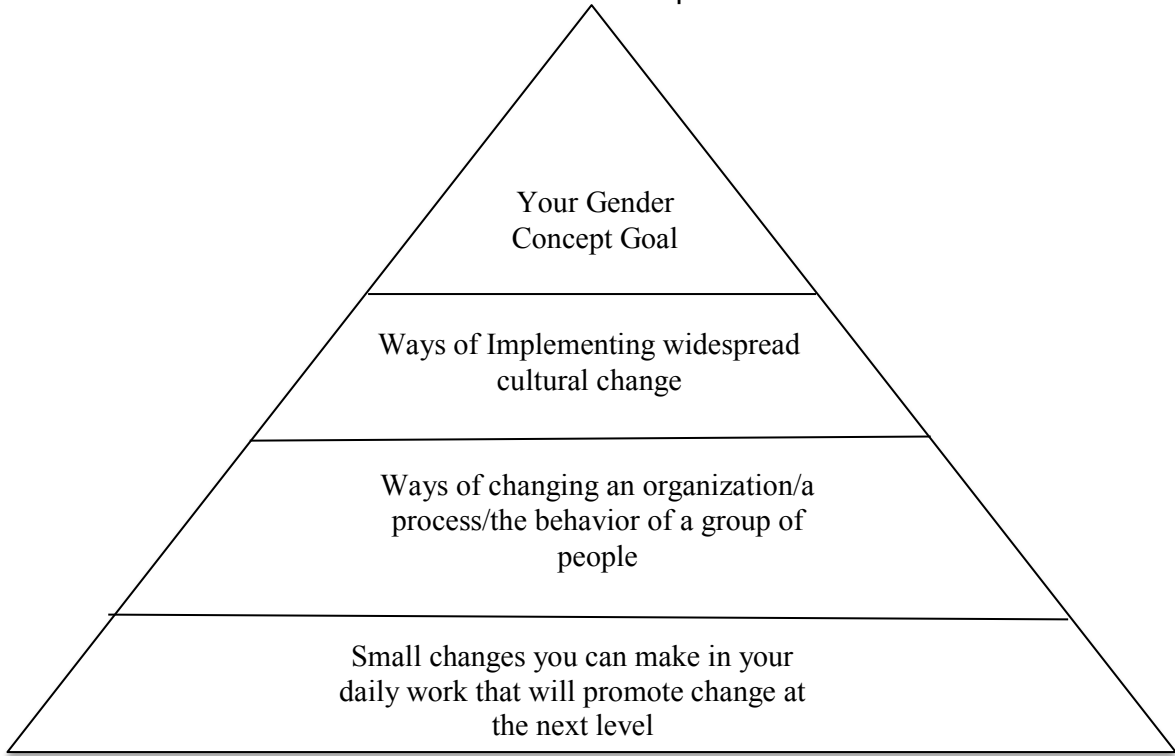
အုပ်စု ၄: ကျားမရေးရာ ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်း

Group 5: Women's Triple Role

အုပ်စု ၅: အမျိုးသမီးတို့၏ သုံးဆသောအခန်းကဏ္ဍ

Handout 4.3.2: Change Pyramid
ဝေငှစာရွက် (၄.၃.၂) - ပြောင်းလဲမှု ပီရမစ်

Rule of Law Principles:

တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး မူဝါဒများ